

308328

ప్రతిదినము పకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

జెన్మ పట్టణము 1914 ప్రాంతవంబయినది 21 వ తేది శనివారము
ఆనందనామ సంవత్సర మాగ్గ శిర శుద్ధ పంచమి.

No. 216
సంచిక ౨౧౬

అమృతాంజనము

అన్ని నోవులకు పరమామృతము

ప్రతివారము జేలకుజేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0.8-0 అణాలు మాత్రమే

తలనొప్పిల మామృతము. నాయువుపోల్చి జాపుడు.

పాశ్చాత్యమందుల కొరదోలును. పోట్లపోశొప్పును

జనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

మహాసాగరినిగమించును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార.

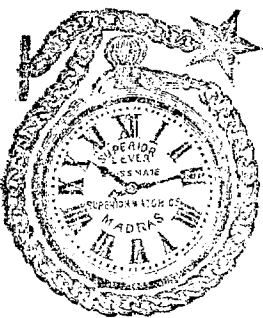
సంపాదక పీఠి చా-లి-ని-క హా-హా-గ-హ-హ

అమృతాంజనము డి.బి. నెం 108, పోస్ట్ బాంబాయి. తేక, 6, 7 తంబు కెట్టిపి, కార్తికపుర. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెల్లవాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రూ. 20 0. పోస్ట్ రూ. 4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేయబడినది

మాకంపెని చేరు ఎట్టదినిగా

తో ముద్రింపబడి యుండును.

ఇది చూచుట కందమై తలచిన

మును, దక్షు ప్రాప్త అను గాను

మామూలుగలిగి మొగటుపనులద

దగియుండును. పైపైమాత్రం

భాగమున గ్యారంటీ చీటి అది

కంచి యుండును. సీసా నుండి

మాత్రం తయారుచేయబడినది గాన నెవరయినదైన జెక్కడు.

ఒకరొక్కరును దీనియందుగను తలంపుతో తప్పక కలచుంచి

తిని. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి

యార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున దెలియును. ఇదివల

ల తేక గడియారములు ఖగ్గయి యోగ్యతాపత్రముల నంగ

యొందు. ఒకటి తెప్పించి చూడు. మాపట్టణముననే యాశ

ఖుల కొని సంతసించినన, కలుమాట తెందున!

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్ట్ బాంబాయి నెం. 108, మద్రాసు.

అమృతమైన కథలు.

పరసియాపాటి వినోదకథలు	1	4	0
లీలా, లేక సురేంద్రనగరము	1	4	0
జగదేకరంభ	0	10	0
మనోహరు	0	10	0
సహనోదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
లిండిపోతు గాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రావి)	0	8	0
శ్రీమద్రామానుజము (నాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	6	0
వశభిమ హాకాశ్రమము	1	8	0

మాలిసము :—

మధురవాణి పుస్తకాలయము

25 నమ్మక్కోరుపిడి,

మద్రాసు.

అమృతసంజీవి.

దీని ప్రభావము త్వరితము. ఇది భూతప్రేతపీఠము

లను, కలరా, పోట్లకము మున్నగు అంటువ్యాధులను వార

దోలి బలము సుఖము ఉత్సాహమునొసంగు వ్యజాయధము

వంటిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి దీనిప్రతికమును చూడు.

తెల రూ. 0-12-0; మూడు సంజీవులు రూ. 2-0-0; ఈ

ప్రతిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0 లు మాత్రమే. మూడు

సంజీవులు రూ. 1-2-0 లు.

నాదీసంహారి.

కొందరు నారిమరుపులకు, మందులేదని తలంచెదరు

ఇది కేవలము పిచ్చిధను. మేము నూతనముగా తనమూలికల

చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువులతోడను నారిమరుపు

ప్రట్టమండుటకు యీ నారిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ

మందు నారిమరుపునకు వేసిన పదిసంవత్సరములవరకునారిమరుపు

ప్రట్టనేపుటదని దృఢముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతిమంటుంబును

నను ఉండవలసిన మందు. ఆశేతులు దీని గుణమును పరీక్షించి

సుఖము పొందియున్నారు. డబ్బీ 1కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ

ప్రతికచందాదారులకు రూ. 0-8-0 లు మాత్రమే. పోట్లక ప్రత్యే

కము. ఈధరలు దీక్షించరు నెల 81 తేది వరకు మాత్రమే.

తిర్వాత ధరలు హెచ్చించబడును గనుక వెంటనే వ్రాయుడు.

పి. ఆర్ జనార్దనరావు, మెన్మసా, బంగ్లా.

దైర్య కవచము.

దైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగిననే మనుష్యుడు దేశోక్తమందైనను

సుఖముఁబొందును. కామక్రోధాదులు మనస్సును బాధించునేకాని సుఖమును గలుగజేయును. వీనిని మాన్యుకొను

టకు తగినసాధనము దైర్యమేకాని కేలుకాదు. ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి,

శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుసౌరుషగుణములు కలనో వానికి వైమరుమ స్థిరమౌదుడు. ఈ యాఱుగుణ

ములతో దైర్యము ప్రధానము. మనుజుడు ధరించదగిన యన్ని కవచములు ఆదైర్యములే భేదించదగినవి.

ఈ దైర్యమనేది కవచమో యదైర్యములకు ఆభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై. “అన్యత్ర భీష్మకో

గాంధేయాత్ అన్యత్ర చ సామామిక” అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మనియొక్క చరిత్రము నది ముగిసెనని తెలిపి

యొప్పది. ఇది చిన్నిగ్రంథము. నెల అణాలు 0-8-0 మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

ఇది అశ్వమేధమును రీతిని ప్రతిమూలకముండియు ఆరఖలుదీయు నుపాయములను ఆయుర్వేదముచే రోగసామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు ముచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖలు సామాన్యవైద్యము గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేది గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలకలేగాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదములగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసామాన్యముగల వైద్యులకును గూడ నది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారికమునందుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇదిటి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పేదప చెలియగలను.

మెల రూపు. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూపు	8.0-0	6. వక్రికర్మ.	రూపు	0.4-0
2. పద్మావతిపర్వము.	"	1.0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	"	0.4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	"	1.8-0	8. భేదజ. కల్పము	} ఇది ఆయుర్వేదమునవి.	
4. ఆయుర్వేదవైద్యము.	"	0.4-0	9. చరకసంహిత.		
5. కల్పవృక్షము.	"	0.4-0	10. సుశ్రుత సంహిత		

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాంశ:-

12, తంబులెట్టి వీధి,) వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
155, ప్రాచ్యే.) ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశిశు చంచాచారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు కూపాయకి నాలుగవారు కట్టించి యిచ్చుటను.

అత్తుత్తమమైన మదరాసు పిల్లలరసములు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాకలు, ఒక అంగుళములంగారు జల్తారులవి. ఇవే పెక్కురులకు బాగుగా పనిపెట్టును.	రూపు	7.0 0
మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కొరిన మాదిరి పంపబడును.		
కుక్కు ఎర్ర పట్టుగుడ్డలరసము, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు ఆకేక		
రంగులలో చేయబడిన తలపాకలు ఒక్కొక్కటి		5-8-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, కోకా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో పంపబడును.		6-0 0
బలవంత తలపాక పెట్టె బాహురంగు చేయబడినది.		1-0-0
అర్ధరూపు పంపుపును తలయొక్క కొలత. పంపుపును. సగముచార్జి అడ్వాన్సుగా ముందు పంపవలెను.		

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అందు సన్,

ఆఫీస్, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,
67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కళ్ళపొట్టు, పొగవాయువుపొట్టు, రిఫ్టల్లు, రక్తవికారమువలన కలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన తయారును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడినంతపులకు పుట్టినికలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపరచు వృద్ధిచేయును. దీనివలన తరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక పీసాపాకునూ వాడేది అందనే శరీరములో పోషకమైన మోక్షము నుండించును. రెండుపీసాలు వాడిన పోషక శరీరము బాగుపడును.

ఏడాది రూపు. 1-4-0.

డా. డి. బి. డి. పావంట్, ౧౪౪, ఫనాస్వాది, నం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రూ 2-14-0 లు మాత్రమే.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యిచ్చబడును.

ఈవాచ్ బలిష్ఠమైన లీవర్ పనితో లేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిచ్చబడినామెముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే, మిగుల సుందరమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరం: (1) నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్తిరు సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గాజు, (5) వివిధమైన స్టీలునిబ్బు (6) దిట్టులుమాపెడు కంపాసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి లెప్పించుకొనుడు.

బి. అర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,

నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యార్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమిక్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్త్యములకు ద్వేషింపబడిన అత్తరువయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడు యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడలేదు. చేతిరుమాటు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపులతో లోనే సురున్నట్లుండును. ఈ యత్తుకమైన తయారకముల పుష్పములనుండి తయారైన అత్తరు యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోమిక్ బహార్ ఇవ్వమని మీదగ్గరనున్న హెతుకేవల నడుగవలయును. వారితావున లేకని మాటప్రాయము. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, ప్లీటెడ్ అత్తరుగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0. సుయత్తుతో మరగలేట్టబడి ఘుమమును యాడుచుండు వాల్చులు దలజ 1-0-10-0. బి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును. సోలు ఎజెంటు-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ టెమిస్కో కంపెనీ, 155, నామా మసీదు, బొంబాయి. ఉదరాను ఏజెంటు: మహార పురమోర్తం మూర్తి, నెం. 29, చై నాబాబు రోడ్డు, పునరుబాధనమీపం, మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శరీరవినింటి ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన పూర్వకుల అతిహాస్యపు మోక్షము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంక కర్మము పోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది లేదు. జన్మోద్దిండు దుర్వినియోగములేత మాత్రవ్యారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజానంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాలియు నిచ్చును. 29 బిడ్డములకు మేహములను మొదలంక వాతము చేయుటలో సరిపించింది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీతి, పురుషులు, వారు వృద్ధులు అందరును మనము గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

మెల టిన్ను 1-5 2-0-0; పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగబీమ,

16, కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేరి, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

"శ్రీకాళహస్తియొక యాంధ్రకవి భూర్జటి పుట్టుల తెలుగు కవి, యతులతో మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణశతరాములతో క్లాపించు చదివె. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ నుండిన పెద్దయత్తులతో ఆంధ్రవాత్మిక రామాయణమును శుభప్రావిణము నాటకమునలె ముద్రించు బడినది. ఆంధ్రవాత్మిక రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను శుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇంతకీ కాళహస్తికృష్ణనివృత్తియుగలుగు.

4౪వూ కాళిలో మె 1-0-0-0 ధూర్జికారిలో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనుపాకి 1-0-0 రూ 0-4-0 లు కంబు ప్రోసిజేతుము. కలసినవారు

శ్రీ రామకయ్యమందిరము,

తిరువల్లిక్కేరి, మద్రాసు, అని ప్రాయశులయును.

నోటీసు.

గుంటూరుపట్టణంబున స్థాపితమైన ట్రేడ్, యాదిగువ సంతకములు చేసిన వారి మేనేజ్మెంటులో నున్నట్టియు, ఏబది ముగ్గురు గిరిజాపట్టియు "దిగుంటూరుకాటన్ గ్యాంగ్లు, అందు చేపముట్టుకొనెను" అని వాదనచేయుచున్నట్టియు, గోనె సంచలను తయారుచేయు యంత్రకాలను కొందరు పెద్ద మనుష్యులు కంట్రాక్టుపద్ధతిని ప్రస్తుతమందు పనిచేయుటని ప్రత్యాపనముచేయు తాము తెండర్లను యిచ్చుచున్నందున యీసాలుఅనగా 1915 సం॥ జనవరిలగాయిత 1915 సం॥రం నవంబరు నెలఖరకు అయ్యి పడనొకడు మానములకు గుత్తకు పనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొని యాదిగువపరతులకు లోబడి వ్యవహరించదలచుకొనువారు తెండర్లను పంపుకొనుటకు యిందుమూలముగా కొరబడుచున్నారు.

వరతుల వివరం.

(I) తెండర్లను పంపువారు, తమస్వంతపాముతోభరితు చేసినట్టియు విశాఖపట్నం జిల్లావైపు సరకుగాని దానితో సమానమగునట్టి లేక అంతకన్న నాణెముగుట్టి గోగునారను తమభిర్యమీదకంపెనీవారి ఫ్యాక్టరీలో నప్పగించినచో సదరు వారితోభిర్యులయినట్లు కంపెనీవారేభరించి, సాదాసంచులు (అనగా ట్రిప్లె నేతకాకుండా) తయారుచేసి ఒప్పగించుటకున్నా సదరుసంచుల కొల్లులచేయించుకొను వారియిష్టమును అనుసరించి 40x29 లేక 84x28 అంగుళముల కొల్లులకు విగా తయారుచేయుటకున్నా కంపెనీవారు సిద్ధముగా నున్నారు.

(II) కంపెనీవారు సదరుమిల్లును మానమునకు 20 రోజులకు తక్కువకాకుండా పనిచేయుదురు.

(III) తెండర్లను పంపువారు ఎంచెప్పిన 11 మాసముల కాలములో పంపు 1 కి 500 విడుదల పానలుగల 4000 నాలుగువేల పుట్ల గోగునారకు తక్కువ కాకుండా కంపెనీవారికి ఒప్పగించవలెను.

(IV) తెండరుదారులు తాళ్లు గోనెలు సప్లయచేసి యుడల యాప్రకారముగా నేయబడ్డి సంచులను 200 ఇన్నురు లేక 250 ఇన్నురులయ్యై సంచులుగల టేలుగా కంపెనీవారు ప్రస్తుతేనీ తెండరుదార్లకు కంపెనీవారు తమ ఫ్యాక్టరీనంద నప్పగించుదురు.

(V) పంపబడు తెండరులో 500 విడుదల పాన్లు తూనికగ పుట్టి 1-కి యంతచొప్పున సంచులను తయారుచేసి నందుకుగాను కంపెనీవారికి యిచ్చుకొనుటకు తమయిష్టమును తెలియజేయవలెను.

(VI) తెండర్లు యానెల 23-11-1914 లేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలలోగా కంపెనీవారి హెడ్క్వార్టర్సులగు గుంటూరుకు చేరవలయును.

(VII) తెండరు అంగీకరింపబడి ఖాయపరపబడిన వెంటనే అంగీకరింపబడిన తెండరుదారు 5000 విడువేల రూపాయలు కంపెనీకి ధరావతుకొంద నియ్యవలెను. సదరు ధరావతుమొత్తంవరకు ఆఖరుమాసమునందు లెక్కలోచేర్చుకొని సరిచూచుకొనబడును.

VIII. ఈప్రకారముగా ఖాయపరపబడిన తెండరు దారు ఆఫరు చేసిన రేటుప్రకారం వరకు ఆఖరుకు 4000 నాలుగువేలపుట్లు వార డెలివరు చేయలేకపోయినను, సదరు మొత్తముయొన కంపెనీవారికి చార్జి యిచ్చుకొనవలయును.

IX. వైసి ఉదహరించిన గడువులోపున యావత్తు మొత్తము అనగా 4000 నాలుగువేలపుట్లవారను సకాలములో ప్లయిచేయబడినయెడల దానినిసంచులుగాతయారుచేయుటకు కంపెనీవారు యిందుమూలముగా బాధ్యులయిఉన్నారు. అటు లానరించుటకు కంపెనీవారిలోపమువల్ల సాధ్యపడనియెడల కొరబడిన పనిని వరకుకుమించిన తర్వాత నయినను కంపెనీ వారుతయారుచేసి ఒప్పగించుటకు బాధ్యులయిఉండురు. అయితే పనివాండ్లు నమ్మజేసినపని చేయక పోవుటవల్లగాని వైసిక రాజకీయములవల్లగాని కంట్రాక్టుప్రకారం కంపెనీవారుపనినెరవేర్చలేకపోయినయెడల అందులకు కంపెనీవారు జవాబుదారీ చేయరు.

X. తెండరును యిచ్చినవారు సంచులుచేయు నిమిత్తముకూచి ఫ్యాక్టరీలో ఒప్పగించి సరకుపయన అగురేటు ప్రకారము ఆ అనమొత్తమును 2వారములకు ఒకసారి కంపెనీ వారికి చెల్లించుచుండవలెను. అటుచేయుటయందు తప్పిపోయినచో ఆలస్యమగు దినము 1-కి రు50 చొప్పున కంపెనీవారికి నష్టం యిచ్చుకొనుటకును బాధ్యులుగా నుండవలయును.

XI. సదరు తెండర్లను అంగీకరించుటకుగాని తిరస్కరించుటకుగాని కంపెనీవారికి అధికారము గలదు.

ఇందు విషయమై తప్పిసిలు వాకలును కోరువారు గుంటూరునందుండు కంపెనీ హెడ్క్వార్టర్సులకు వ్రాసి తెప్పించుకో వలయును.

వై డా వెంకటాచలపతి.
లింగమల్లు రామచంద్రరావు.
గుంటూరు.

పరిశ్రామికాభివృద్ధి.

ప్రభుత్వమువారు ధారాళముగ భవనసహాయమును జేయ బూనుకొన్న నే కాని హిందూదేశమందు పరిశ్రామికాభివృద్ధిని పరిగణించదగినంత యధికముగ గావించుటకు సాధ్యపడదు. ప్రజల ద్రవ్యోపపత్తియొక్కయు క్రియాశక్తియొక్కయు సమిష్టిభావమే ప్రభుత్వము. కావున నీయభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ నేమిచెప్పటకును వీలుపడదు; అంతేకాక పరిశ్రమ నిభివృద్ధిపణములకై ప్రభుత్వమువారిట్టి పద్ధతుల నవలంబించి యున్నారనుట కసంఖ్యాకములైన నిదర్శనములు గలవు. సదుదేశ పూర్వకమైన యాదానీయమును జూపుటయే ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమల విషయమై చేయదగిన యుపకార మనెడి యభిప్రాయము విశేషముగ వ్యాపించియున్న యంగం దుదేశమే చాలవఱకు పరిత్యజించి యున్నది. రాష్ట్రముందలి రెండు ప్రధానకక్షలలో నొక కక్షవారు స్వదేశ వాణిజ్య సరతుణుల పద్ధతి వట్టివింపజేయుటకు పూనుకొని పనిచేయుచున్నారు; అంతేకాక, స్వేచ్ఛా వాణిజ్యవాదులలో నగ్రగణ్యులను మహామహులు నగు వారి యాజమాన్యముకొంద (తమకంటె నెక్కుడు స్వేచ్ఛా వాణిజ్య పక్షపాదిని యెవరైన ననుతమతో చెప్పనెడల వారిని నేను విశ్వసించునని యాస్పిష్టముగా నొకా నొకప్పుడు సాధారణసభ్యుల పథలో వచ్చించి యున్నారు) నడచుచున్న ప్రభుత్వమువారు, స్వేచ్ఛావాణిజ్య విషయమై సమాధానపడుట కిష్టములేని వివాదానిరగు లాయడో జాతి యంతటివారిని వాణిజ్యకార్య స్థానమందును ధనాగాఢమందును ప్రధానసభ్యునిగఁ బెట్టుకొని, కేవలము ప్రత్యాపారములైన వట్టిమాటల వలనగాక, కృషివాణిజ్యములకు వాస్తవమైన సాహాయ్యమొనర్చుడి క్రియాపతతుగు పద్ధతినవలంబించుచున్నారు. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రామికాభివృద్ధియెడ, సామగ్రీకము గలవారనుటకు సందేహములేదు. మనము కావలయునని ప్రార్థించుచున్నది సాహాయ్యము—క్రియాపూర్వకమైనసాహాయ్యము—వాస్తవమైన సాహాయ్యము. అంగ్లేయప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతస్థితిని పురస్కరించుకొని మరియొక దృష్టాంతమును జూపినారు; హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు దాని ననుసరింపనిచో నెక్కువచెప్పుచున్నారేనని వారగుదురు. ఒక తంత్రవాద్రయంబిటు చెప్పుచున్నది:—

జర్మనీనుండి సరకులుకచ్చెడి పద్ధతి నిలిచిపోవుటవలన రంగులుజేయుట కుపయోగించెడి వస్తువుల విషయమునను రంగులవిషయమునను తటస్థించిన లోటులు బాటలు గమనించి, వానిని విశేషముగ సమకూర్చునిమిత్త మొక వర్తకసంఘము నేర్పాటు చేయవలయునని ప్రతిపాదించబడినది.

భాగములుగ విడదీయఁబడెడిదాని మూలధనములో కొంతవఱకు తాము వహించెదమనియు, పెద్దమొత్తమున కప్పపత్రములను జారీచేయునెడల వాని వడ్డీవిషయమై తాము పూటపడుదుమనియు ప్రభుత్వమువారు తమ యంగీకారభావమును సూచించియున్నారు. ఈవేళమందలి ప్రధాన వర్ణిత్వైక్రీయాలయములను ప్రభుత్వమువారు సంపాదించుట కనువగునట్లు ప్రారంభప్రయత్నము జరగుచున్నది.

వెర్దయక్షములలో ముద్రపఁబడిన వైవాక్యములను మన ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకించి గమనించెదగాక! ప్రస్తుతావస్థయందు పరిశ్రామికాభివృద్ధి విషయమున గల యానుకూల్యములను వివరించునిమిత్త మొకసంఘము నేర్పాటు చేసిన ప్రభుత్వమువారు రాంగ్లేయప్రభుత్వమువారి ననుసరించి, ప్రారంభప్రయత్నమును క్రియారూపముగఁగావించెదగాక! అటు గానియెడల, మనదేశీయులలో వ్యవహారశైలిలను, ఆలోచనాపరులను, విషయానేతరులను ఆత్మంతమైన యాశాభంగము సంభవించగలదు. అట్టి కార్యభారమే వహించబడుతుందనెని, కమిటీ నేర్పాటుచేయుటవలనను చేయకుండుటవలననుగూడ ప్రయోజన మొకటిలే యుండగలదు. మనప్రభుత్వమువారి సామగ్రీకమునూర్పియు సందేహింపవలసినవిలేక. శ్రీమముగనే క్రియారూపకమైన ప్రయత్నములు గావించఁబడఁగలవని నిరీక్షించుచుండము. అని "లిడరు" పుత్రిక వ్రాయుచున్నది.

క్రిమినల్ కోర్టులు.

జీతము పుచ్చుకొనెడి మేజిస్ట్రేటులయొన స్వకమముగ ప్రస్తుతము విచారించబడుచున్న చిన్న చిన్న క్రిమినల్ కేసులలో ననేకములు రెంచ్ మేజిస్ట్రేటులవలన లిఖిత మాపకమైన సాక్ష్యుడల విచారణ లేకుండ (సమ్మరీగా) విచారించబడుట లాభకరమని ప్రభుత్వమువారు కిందటి సం॥రము గమనించి యుండిరి. చెన్న పట్టణమునందు మ్యునిసిపల్ చట్టములకు సంబంధించిన క్రిమినల్ కేసులను స్పెషల్ రెంచ్ మేజిస్ట్రేటులు విచారించుచుండుటనుచూచి వారు సంతసించి యట్టిపద్ధతిని వివిగవ్యాపింపజేయుటకై మొదటితరగతి క్షేత్రాధికారములో గౌరవ మేజిస్ట్రేటులను నియమించుటకు తాముద్యుక్తులమై యున్నామని డిప్రీక్రీటు మేజిస్ట్రేటులకు తెలిపిరి. జీతము పుచ్చుకొనెడి రెండు మూడు తరగతుల మేజిస్ట్రేటులు ప్రస్తుతము విచారించుచున్న కేసులను గౌరవ మేజిస్ట్రేటులచే సమ్మరీగా తీరానింపజేయుట దొరతనమువారి యుదేశ్యము. తగినంత విషయానుభవముగల సంపన్న లీ ధర్మకార్య భారమును వహించుటకు సంపిద్ధులయ్యెదరుగాక! స్వల్పవిషయములలో కూడ మేజిస్ట్రేటులు కేవల ధర్మతంత్రముల బదులగుటవలన, వారిద్వస్తి న్యాయమునందుకంటె ననావశ్యకములగు మయాంతరములందే యధికముగ నాకర్షింపఁబడవలసి యున్నది. అయినముల కవకాశములేకుండ విశాలవ్యాదయాలను స్వతంత్రులునగు మహాజనులు సామగ్రీకతార్వకముగ లోడి జనులనేరములను గుట్టుచెడకుండ విచారించి న్యాయైక దృష్టితో తీర్మానింపఁగలుగుట మహాభాగ్యమని యొప్పుకొనక తప్పదు. మరియొకవిశేషము. "గతించిన పదిసంవత్సరముల లెక్కలను బరిక్షింపఁగా" జనులు గ్రామమేజిస్ట్రేటుల కోర్టులకుఁ బోక తప్పించుకొనుచున్నారనుట కవకాశములేదు; విశేషించి యాకోర్టులలోని కేసులు నూటికిరెండు చొప్పున పదికపై యున్నవి. పూర్వోత్తర తారతమ్యమునూపమును బట్టిచూడఁగా, ప్రస్తుతము సజ్మేజిస్ట్రేటు కోర్టులలోకంటె గ్రామ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులలోనే యెక్కువకేసు లున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. అత్యల్పాధి కారముగల గ్రామమేజిస్ట్రేటుకోర్టులలో విచారించబడదగినకేసులు విశేషముగా నులు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులకిప్పుడు రేచబడుచున్నవనుటసంక యాస్పదము ఈసందర్భమున నొకసంగతి గమనింపవలసియున్నది. తమచుగా పాటలైన గ్రామములును వానితో సంబంధములేని గ్రామమేజిస్ట్రేటులును గలరనుట కవకాశములేదు. నీధులు న్యాయవిరుద్ధమైన తీర్పులకు పాతభూతములు కావచ్చుననుటకు సందేహములేదు. కాబట్టి గ్రామమేజిస్ట్రేటులకు నిరంకుశాధికారము నొసంగుటకంటె గ్రామపంచాయతుల నేర్పటచుట సమంజసమని చెప్పక తప్పదు. "విచారణలలో విశేషముగ కాలసారణము కలుగుచున్నదను సంగతి డిప్రీక్రీటు మేజిస్ట్రేటులందఱును జాగ్రూకతతో గమనింపవలసియున్నది. గతించిన పదిసంవత్సరముల లెక్కలలో విచారణల నిమిత్త మెక్కువకాలము గడపఁబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్లు శివకాలము విచారించుపద్ధతి మహాస్థ కారణమని ప్రభుత్వము వారు సహేతుకముగ భావించుచున్నారు. ఈజునా వశ్యకాల పరిణావారము మేజిస్ట్రేటులకు స్పష్టముగ తెలిపినయెడల వారు తగిన ప్రతీకారము నొసర్చెదరని విశ్వసింపఁబడుచున్నది.

ఈ నెల శివ తేదినాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కమిషను ఏజంటుయిన అబ్దులమరీఫ్ అను నాతడు తనయింటి వెనకవచ్చి దో లోనికి దేహబాధ నివర్తించుకొనుటకు వెళ్లగా అక్కడ పద్మనాభనాయుడు అను నాతడు యీశనితో కొంతసేపు మాటాడి, అక్కడనున్న కడపరాయి నొకదానిని తీసికొని అబ్దులమరీఫ్ మొగము మీదవేసెను. ఆతనికి గాయములు తగిలినవి. పోలీసువారు పద్మనాభనాయుని ఆరెట్టుచేసిరి. ఈకేసు ఎగ్జోరపొలీసు కోర్టులో విచారణ చేయబడినది. మేజిస్ట్రేటుగారా కేసును విచారించి ముద్దయి దోషనుదనిచెప్పి ఆతనికి 30 రూపాయల జరిమానా గాని ఒక సంవత్సరము కఠినక్షణగాని నిధించిరి. ముద్దయి జరిమానాయుచ్చినట్లయిన దానిలో 10 రూపాయలు అబ్దులమరీఫ్ తన కిచ్చువలసిన దనిక.

చీర ప్రసాదా రణము.

నేలై నేల నియమించినదియూ, కేవల పుస్తకాలయ కార్యముల కనాశక్త్యకమైనను ఇద్దఱులై ప్రేయసులను నొకక్కూర్చును నేల నియమించినదియు విచారించుట కిది స్థలము కాదు. ఈ సందర్భమున ప్రస్తుతాంశముగఁ జీఁగ్గ పుస్తకోద్ధారణమున కత్యవశ్యముగఁ గావలసిన శాస్త్రప్రతివిలేఖకులలో సంస్కృతభాషనిమిత్తము నల్పవిశేషము, యాంధ్రభాష నిమిత్త మొకనిని వ్రావిన భాష నిమిత్తము మరియొకనిని మాత్రము నియమించి రనుచు, కట్టలు మళయాల భాషల విషయమై ప్రతివిలేఖక ప్రసక్తి మొదలే లే దనియు, పాఠకమహాశయుల గ్రహించెదరుగాక! ఇందులో మరొక విశేష మున్నది. పూర్వోక్త ప్రకారమున్ని దేశభాషలకన్న ప్రతివిలేఖక కార్య విధికముగఁ గావలసియున్న యాంధ్రభాష కట్టెలో యొక ప్రతివిలేఖకుఁ దీయఁబడినను, అది యెట్టి చరదృష్టమో, యా యొక్క డును కూడ నామకాథ మియ్యబడి కార్యాంతరములచేత కాని యంతగా స్వధర్మాచరణముం దుపయోగింపఁ బడుచున్నట్లు లేదు. అంగ్లేయభాష పరిచయముగల యొక యాంధ్రపండితునిచే నిర్వహింపఁబడెదని యంతకు పూర్వము నిర్వహింపఁబడుచుండిన “డిస్క్రిప్టివ్ క్యాటలాగు” పనిగూడ నాంగ్లేయభాష పరిచయములేని యాఁద్రప్రతివిలేఖకునిచే జేయించుచు, తత్సందర్భమునఁ గావలసిన యాంగ్లేయభాషా సంబంధమైన కార్యభాగము నాంధ్ర సాహిత్యములేని మరియొకనిచే జేయించుట కోచనియము. వివర, కృష్ణతాపూర్వకముగ నాంధ్రులందఱు నొకందుకు సంకల్పింపవలసియున్నది. ఈ యాంధ్ర ప్రతివిలేఖకుఁడు సంస్కృతపండితుఁడైనను సంస్కృతమునకై వియోగింపఁ బడక, సంపూర్ణముగ స్వధర్మాచరణముఁడుగనున్నను అభిమతి మాంధ్రభాషా విషయక కార్యములందే యుపయోగింపఁ బడుచుండఁట మహాభాగ్యము. పూర్వ మొకానొకప్పు డాంధ్ర భాషాభిజ్ఞుఁడావశ్యక మని యుద్దోగమున గల్పించి యాపనిని నాంధ్రానభిజ్ఞులును ద్రవిడైక మాతృభాషులును సంస్కృత మాత్రజైతలు నగువారి కొసంగియున్న సందర్భమును బట్టి చూడఁకనుటలో మేలనినట్లు లిప్పటికిది కూడ శుభమాచకమే. కాని, జీఁగ్గ పుస్తకోద్ధారణ కార్యమువలనే క్యాటలాగుపని కూడ యథావిధిగ జేయించి ప్రభుత్వమువారికి నిజించితిరవలసిన కార్యము. కాకుండునేని, ఈ భాగ్య మెట్లు పరిణమించి యుండునో సందేహింప వలసియున్నది. ఏ కారణములను బట్టి సంస్కృతమునకు పూర్వ విద్వలు శాస్త్రపండితులును ప్రస్తుతము మరియిద్దఱు తాత్కాలిక పండితులును గావలసివచ్చిరో, వానికంటె బలమైన కారణములను బట్టి యాంధ్రమున కధమపక్ష మొక శాస్త్రపండితుఁడును ప్రస్తుతము మరియొక తాత్కాలిక పండితుఁడును గావలసియున్నారు. వారి కాంగ్లేయభాషాపరిచయ మత్యావశ్యము. అట్టి ప్రత్యేకపండితు నొకని నియమింపకపోవుటచేతకదా పుస్తకాలయ ప్రధానకార్యములలో నగ్రగణ్యమై ప్రతివిలేఖక ధర్మముగఁజీఁగ్గ పుస్తకోద్ధారణమహాకార్యమునకు భంగకరముగ, నొకనిచే జేయింపవలసిన క్యాటలాగుపని నిర్వహింపఁజేసెత్తప్పై కరముగఁజేయింపవలసివచ్చెను. ఈవింతయేర్పాటునందలి వివేక మెట్లున్నను, దీనినండి గ్రహింపవలసిన విశేషవిషయము చేతు కలదు. పనికిమాలిన ప్రాత్రసాత్తములను లోనులఁ జెట్టుకొని, వానినిగూర్చి యత్యాదంబరముతో క్యాటలాగును ప్రకటించుటవలన లాభము లేదు. కాబట్టి గ్రంథసంపాదనముకంటె మూత్రమే కాక, క్యాటలాగుపనికింటె కూడ జీఁగ్గ పుస్తకోద్ధారణ మెక్కుడు ప్రధానమని యెఱుంగునది. జీఁగ్గ పుస్తకోద్ధారణము ప్రతివిలేఖకధర్మము. వివర, ప్రతివిలేఖకధర్మము జీఁగ్గ పుస్తకోద్ధారణమాత్రము కాదు, గ్రంథసంపాదనమునగూడ ప్రతివిలేఖకధర్మ మావశ్యకము. ప్రతీఫల మెట్టి దైనను, తమ వ్రాతసాత్తముల నెడఁబాటునోపనిచారనేమలఁదురు; అట్టి పుస్తకములకు పుస్తకాలయాధికారులగ్రంథముల నెరవుతినీకొని ప్రతులు వ్రాయించుకొనవలసియుండును. ప్రతివిలేఖకు లింకొక కార్యమునకుఁ గూడ కావలసియుండును. పుస్తకాలయమందలి గ్రంథముల ప్రతులు కోరెదేవారికి పుస్తకాలయాధికారులు ప్రతివిలేఖకధృత్యాదులు ప్రతిగ్రహించి యట్టి ప్రతులు వ్రాయించి పంపెడియోచారము కలదు. ఇదియు ప్రతివిలేఖకధర్మమే. ఇట్లు పురాతన గ్రంథ సంపాదనమందున, జీఁగ్గ పుస్తకోద్ధారణమందున, గ్రంథవ్యాసనమందున— పునఃపాఠక లేక పుస్తకాలయ ప్రధానకార్య నిర్వహ్యమంద— అవశ్యాపేక్షితులగు ప్రతివిలేఖకులు పుస్తకాలయ కార్యనిర్వాహకులలో నగ్రగణ్యులనుట యతిశయోక్తి కానేరదు. కేవలతాత్కాలిక ప్రతివిలేఖకుల దాధ్యతాభావమును ప్రభుత్వమువారి గ్రహించి రనుటకు నాను శాస్త్రప్రతివిలేఖకులను నియమించియుండు

అయి నిదర్శనము. అందఱును శాశ్వత ప్రతివీరేఖకులుగ నుండుటయు లాభకరము కాదు. అందువలననే శాశ్వతప్రతి విరేఖకులను కొందఱును మాత్రము నియమించి యధిక కార్యములను తాత్కాలిక ప్రతివీరేఖకు లచే నిర్వహింపజేయుచున్నాడు. ఇదియంతయు సమంజస మే. కాని, తాత్కాలిక ప్రతివీరేఖకల మాట యటుండ, మొదటినుండియు నెడతెగకుండ బహుళముగ ప్రతివీరేఖన క్కాము జరగచుండేన సంస్కృతియును నలుగురు శాశ్వత ప్రతివీరేఖకులను నియమించి, ఈ సందర్భముం దించుమించు సంస్కృతిల్యావహికయగు దున్న ద్రావిడమున కొక ప్రతివీరే ఖకు నొసంగి, అన్నిభాషలకంటె నన్నివిధముల ప్రతివీరే ఖక కార్యమధికముగఁ గావలసియున్న యాంధ్రమున కొక నిని మాత్రమే యొసంగి, యా యొకఁకిఁ గూడ స్వధర్మాచరణమున సంపూర్ణమకాశ మిహ్యకుండుటయు, ప్రస్తుత మధమ పక్ష మొక్కొక ప్రతివీరేఖకుఁడైన గావలసియున్న కరాట మళయాళములను నానుకాంక్షమైన నేదేరి చేయకుండుటయు, మరి యేమైన నగుఁగాక. క్రిమిపద్ధతిమాత్రము కానిని మరియొక మాటు నొక్కొక వాక్యానింపక తప్పదు. ఆశశ్వకము ననుసరించి పనిచేయవలసిన తాత్కాలిక ప్రతివీరేఖకులమాట యటుండ ప్రస్తుత మధమపక్ష మిద్దఱేసి శాశ్వత ప్రతి వీరేఖకు లాంధ్ర ద్రావిడములను, కరాట మళయాళముల కొక్కొకఁడను గావలసియున్నారు. పడులకొలంది యొసంగి పనిచేయవారిని నియమింపకుండ, పనిలేని పాటుగ వందలకొలంది యొసంగి వైపరామణిక కుద్యోగులను నియమింపఁబూనుట పునాదులు వేరుకయి విద్వేషింపఁబూనుట యగును. కాబట్టి ప్రభుత్వము వారిన్నివిధముల నవశ్యాజేక్షితులగు ప్రతివీరేఖకులను తగి నంతిమంది తిగనవారిని నియమింపవలయును; మరియొందునిమిత్త ముగాదున్న సభపక్షము ప్రతివీరేఖకుల క్షుధర్మాచరణ మునకు భంగము గావింపఁకుటకైన, నవశ్యముగఁ గావలసి యున్న ప్రత్యేక పండితులను గూడ నియమింపవలయును; ఈ విధానము లన్నిభాషల విషయమున నవలంబింపవలయును. అట్లొనర్చక పుస్తకాలయ సంబంధమైన యేపనిచేయ, బూనినను, అది క్షుధమైన యనావశ్యకమైన యసంఖ్య పికి కలదు మగుచుండును.

పెనుకొండ.

పెనుకొండయందు ఈనెల 12 వ తేదీమొదలు, 15 వ తేదీ వరకు, “బాల సరస్వతి” “తర్క-స్థి” బిరుదాంకితులను ఆత్మకూరూ సంస్థాన విద్వాంసులను ఆరు శ్రీనివాసాచార్యులచే. సాహింపబడిన “ద్రహ్మయ్యతప్పిణీ” సభ మిగుల వైభవముతో జరుపఁబడినది.

మెనును రాజభవన విచారణ కర్తలగు ॥మ॥౨॥ బి.
రామకృష్ణరావుగారు ఈ సభయొక్క అగ్రాసనాధి పాత్ర
మును వహించియుండిరి. స్వాగతి సభకు మొనగొండయందు
స్వామినాథ లంగనండు ॥మ॥౨॥ పరిగి శ్రీనివాసాచార్యులు
అధ్యక్షులుగనుండిరి.

12, 13, 14వ తేదీలయందు నేనాంతాది ముఖ్యశాఖనా
పరీక్షలు జరుపబడినవి. వా.లా. గడతేదీల్లో త్రిమత్య
లకును, 2వరూ॥ మొదలు 10వరూ॥ వరకు, తనగతుల ప్రశ్న
రమ బహుమతు లొసంగబడినవి. పరీక్షితులకు వైదుర్య
వెండిపాత్రలు 2 ములకులుగ నియమింపబడినవి. బహుమతు
లకు మాత్రము ఒంటకు 80 రూ॥ కాలపుచేయబడినవి.

అనేక యుద్ధి, శ్రీవిద్యనగర
రాజవంశములును, అనెగొంది రా బాగార ను అగ. శ్రీయశోవంత
రంగ కేశరావు లు వారును విజయముచేసి యుండెడి.

నెహ్రూగారి వ్యాసవాద లక్ష సందేహ ముగియజేసి
జి. వెంకటసుబ్బయ్యగారు 14 వ తేదీ సాయంత్రము
నీతాకల్యాణమును వారిభగవాంశు కథలపై వదలి,
శ్రీమహాభక్తమణిపై వెంకటాద్వైతమును ప్రబలముగా
మే ఆధారించియున్న సత్యమును వారికి మిన్నగా
వారికిని జెప్పి సభకురుదెంచియున్న వారిసందేహ ఆనందా
ని మించిరి

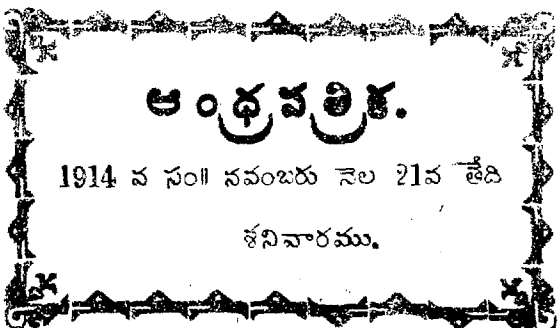
ఈ సభ ముగియుగా వెనుగొండయందు వ్యాయవాదు
లుగనుండు వ.॥ రా॥ శ్రీ, రొద్దము వెంకోటరావు,

11 పరిగి శ్రీనివాసాచార్యులు,
12 జి. వేంకటసుబ్బయ్యయ్య.

వీరల సాహస సాహాయ్యదలచేత దివ్యముగ జరుగవడియే.
ఈనపుడరిగిన గోజులెల్లను, వంఠిమిద్ది యంగుండు
మృగాశి, మేడా-వెంటిమన్నెల్లోగారు త్రిమనుకులవసు
భోజుపదార్థముల నీల్చి, వితిలేని సాయ మొనర్చి గౌరవ
మును పుణ్యమును పడచిరి.

విన్నపము

ఆంధ్రగుణజనుల గౌరవరణము నలవను, యుద్ధమునకు పోయిన స్వచ్ఛందాధిపతులను దినపత్రిక స్వల్పకాలమున దక్షిణతాళివృద్ధి జరిగినందులకు పత్రికావిద్యాలము లాంధ్రప్రదేశ్ మునకు కృతజ్ఞులు. యుద్ధ మారాధనైన కాలము నుండి దిన వార పత్రికలకు చందాదారులు విశేషముగ జేరిరి. ఆ కాలమునందే పత్రికా కార్యాలయమును మార్పుట యవసరమైనది. పత్రికా నిర్వాహకులకు దినపత్రికను నిర్వహించుటకు గావలసిన యనభవము తక్కువ. గుమాస్తాలు కొందరు జబ్బుచేసి సరిగా పనులను జూడజాలరై. ఇట్టి విషయ సిద్ధియం దనుదినమును చేరెడి చందాదారులకు పత్రికాసంపుటయు, వచ్చేడి జాబులకు బహు ప్రాయటయును కష్టతరమైనది. ఇట్టి యనివార్యములైన తొందరలవలన కొంతమంది చందాదారులకు పత్రిక క్రమముగ చేరుకుండుటయు, సామ్యు చేసిన కొంతకాలమువరకు పత్రిక పంపబడక పోవుటయు మొదలగు లోపములు పత్రికా కార్యాలయమునందు సంభవించినందులకు పత్రికా నిర్వాహకులు గ్రాహకుల మన్ననలను వేడుచున్నారు. ఈలోపములను సవరించుటకు దగిన యేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. పది పదునైదు దినములలో నిట్టిలోపములు తిరిగి సంభవించనట్టి యేర్పాటులు చేయబడును. కాన చందాదారు లుదారస్వభావముతో నీస్వల్పకాలము సయితము లోపములను మన్నించి పత్రికను పోషించుటకు ప్రార్థనలు

మన విశ్వవిద్యాలయము

ఇదివరకు విశ్వవిద్యాలయ సభ సమావేశమై ముగింపునకు వచ్చినపుడు బి. ఏ. గౌరవ పట్టపర్తి డాక్టరుల కొక్కవర్యాయ మవకాశ మిచ్చుట యా, మూడుపర్యాయములవకాశమిచ్చుటయూ, మితిపెట్టికనే యుండుటయూ యను విషయము చర్చలో నుండెనని మా చదువరు తెరుగుదురు. ఆ విషయము నిన్నటి దినము మరల విచారణకు వచ్చెను. బాగుగా విచారించుటకునై ప్రత్యేక మొక యుపసంఘ మేర్పడినది. ఈ యుపసంఘమువారు రంగస్వామి అయ్యంగారు నుడివిన విషయములను మరువక విమర్శించి తీర్మానమునకు వత్తురగాక. ఒక్కవర్యాయముననడకులంతకేరముగానుండరు. పెక్కువర్యాయములనిన పరీక్షాకీర్తినివెత్తునకు పెరుగుట కనిర్బంధితావకాశమున్నది. ఉత్తమవిద్య యం దిదియే కావలసినదని మా యభిప్రాయము. మూడుసార్లునిన విద్యార్థి సావకాశముగా సిద్ధపడిను ఏలులేడు. నిరాశ చేసికొని ఒక్కప్రయత్నముతో నిలచిపోవుటకును మనసొప్పుదు. కావున నుపసంఘమువారు నిర్బంధమే తొలగింతురని నమ్ముచున్నాము. మరేరెండు విషయములుగూడ వీరి యాలోచనకు వదిలబడినవి. మొదటిది ప్రాథ

సగు లక్ష్యపరమనాయకుగా రుపక్రమించిరి. విశ్వవిద్యాలయమునకు జేరిన యుత్తమ కళాశాలలలో ప్రతి విద్యార్థికినను చొదవ ప్రాథమిక సదుపాదములను సమర్థులను విశ్వ విద్యాలయమునకు సంబంధించిన ఆభ్యాసాభ్యాసము నుడవలె ననుట విరితీర్థము. ఎల్. క్రీనివాసయ్యగారు గారు పరీక్షలు మార్చి ఏప్రిల్ మాసములలో నుండక జనవరి జనవరిలో నుండుట న్యాయమని తెచ్చిన తీర్మానమునకు వది. లక్ష్యపరమనాయకుగారి యుపక్రమముపైనే యేపరీక్షాధ్యయనను పరీక్షలో తనకువచ్చిన గుణములను కోరుచురెండు రూపాయలు కట్టినయెడల వానిని పొందవచ్చునని నిర్ణయింప బడినది. కాని పరీక్షాగూల ప్రత్యుత్తర పత్రముల నిడేరితి పునర్విమర్శకునంప వచ్చునని వీరే తెచ్చిన యుపక్రమము సాగలేదు. ఇందు కొన్ని చిక్కులున్నవనుట నిజమేకాని ఈపద్ధతి యితర విశ్వవిద్యాలయములలో నుండుటచేతను, నొక్కొక పర్యాయము పరీక్షకుల పారబాటుచేత మంచివిద్యార్థులు పరీక్షలలో తేరకపోవుట యన హాజము కాకపోవుటచేతను, ఇది యంగీకరింపకుండుట పరీక్షాగూల కన్యాయమని నమ్ముచున్నాము. ఒక కళాశాలాధి కారియో విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడో సిఫార్సు చేయవలసి యుండుననియు పరీక్షాభిజాలో సగము కట్టవలసి వచ్చుననియు పునర్విమర్శలో నియమితమగు నిస్సందేహ గుణములు వచ్చినకాని ఫలములేదనియు నిర్బాధములు చేసి యుండిన నన్నికష్టములు వదల్యము లగునని నమ్ముచున్నాను. జి. ఏ. నటేశ్వరగారి యుపక్రమము మిద కొంతచచ్చ జరిగినవిదవ విద్యార్థి వసతిగృహములను గురించినచారించు ఒక్కొక్క యుపసంఘ మేర్పడినది. వసతిగృహములకు తా మేర్పాటులుచేయలేనప్పుడు విశ్వవిద్యాలయము వారేల జోక్యముకలుగ జేసికొనవలయునని సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు ప్రభుత్వము తెచ్చినయాజ్ఞేపణలో నర్థములేకపోలేదు. ఇప్పుడిప్పుడు విద్యార్థి వసతి గృహములు స్వతంత్రీకరించి కొన్ని యేర్పడు జూడ లగుపడుచున్నవి. ఇదివరకు కొన్ని వసతిగృహములున్నవి. ఉన్నవానిలో కొన్ని పనికిమాలినవగునట్లును రానుండునవి సాధ్యము కాకుండునట్లును కమిటీవారి యాదర్శపు సలహాలు పరిణమింప వచ్చును. అట్లుకానిక పరిశ్రమచేతురని విశ్వసింప వలసియున్నది.

మరణమా!

నిన్నటిదినమున జరిగిన శాసననిర్మాణ సభా సమావేశ సమయము ఒకవిధముగా మిక్కిలి దుఃఖకరము. సభవారు రాబట్టు ప్రభువుగారి మరణమునకు తమ మనోభరమును బెలుపుచు కార్యక్రమ ముపక్రమించిరి. దానివెనుక కార్యక్రమములో నదివరకు వినబడకట్టి శావేజిగారి మరణవిషయమును నొకటి న్యాయముగానే పొడసూపెను. ఈదుఃఖవార ప్రాపివ ప్రభుత్వమువారికి నిండుభద్రని ఏ రాజధాని ప్రజల పక్షమున తెలుపుచున్నది. కేకెవిపిల్లె యాదిగాగల ప్రజాప్రతినిధులుపర్యసించు చుండిరి అందులో మూడవ వారు గౌ. కుర్మా రామక నాయనారు. వీరు ముగించి వీరితిరువాతి వారుపర్యసించు చుండగనే రామక నాయ నారుగారు స్మృతితప్పిచిరి. అక్కడనే యుండిన స్వను జనరిలాదిగాగల వారెంత

ప్రయత్నము చేసినను ఫలములేక పోయెను. స్వధర్మా చరణమున హైందవ నాయకు లీరితి తమ కార్యనుధ్యమున లాద్దురాబట్టుగారు కనుపరచిన మార్గమున ప్రాణములైన నర్పించుటకు సిద్ధపడి యుండవలెనని తాను స్వయముగా తనవెనుకటివారికి నేర్పుటకో యన రామక నాయనారు గారు సభా భవనముననే ప్రాణ మర్పించుట దైవ చిత్రమయి కన్పించుచున్నది. వీరిమరణముచే మల యాశము దక్షిణాగ్నిన్నడములు మిక్కిలి పరితాప పడుననుటకు సందేహములేదు. ఆప్రాంత వాసులకును కుర్మా రామక నాయకుగారి కుటుంబమునకును హృదయ పూర్వక పరామర్శల నందించుచున్నాము.

రాజభక్తి, రాష్ట్ర విశ్వాసములను గురించి నిన్నటిదినము శాసననిర్మాణసభలో శారవనీయులు కేకెవిపిల్లె నరసింహేశ్వరశర్మలుచేసిన యుపన్యాసములు చిత్రాక్షరకములు. హైందవ సంపూర్ణ హృదయ సమర్పణత్వ ప్రదీపకములు. వీరువురును హైందవజాతి ఆంగ్ల భూమిముక్క స్వాతంత్ర్యాభిలాషను డేమంగర న్యాయైబుద్ధి నెంత మనఃపూర్వకముగ విశ్వసించుచున్నదనుటకు వెలిబుచ్చి యుండుట మిక్కిలి సమంజసము. సమయానుకూలము. యుద్ధము ధర్మముకనుటకు నిరూపించి ఏరాజు తన దేశప్రజయొక్క వినాశము నెరుగక స్వతంత్రవిజ్ఞానాధికము కత్తిదూసి ఘోరరణాంగణమున లక్షలకొలది ప్రజానాశమును గావించుచున్నాడో, ఏరాజు న్యాయాన్యాయ విచేకము లేక స్వల్పరాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యాపహరణమునకు కంకణముకట్టియున్నాడో, ఏరాజు మిన్నముట్టు గర్వోక్తుల లోకమును కరాళించి ముంగెడనని బలు డేరియున్నాడో, అట్టి జర్మనుచక్రవర్తికి సుభమగుటలోక పరిణామమున కేధంగకరమనుటను మనసునడికొని శాంతస్వరూపయు నౌదార్య మూర్తియు శాశ్వ కీర్తనీయును నగు విక్టోరియా మహారాణిగారి హైందవ స్వాతంత్ర్యక్షకటన పత్రమును స్మరించియు నిప్పటి యుదార ప్రభుత్వము ననుభవించుచుండియు హైందవులముఖాత్సాహులై యున్నారనుటను విశదీకరించియుండుట హైందవభూమి కంతటికిని సమ్మోదావహము.

మధ్యరంగపు యుద్ధవార్తలలో విశేషము లేవియును లేవు. రుష్యా జర్మను యుద్ధము వార్తావిశ్వులా నదులకు మధ్యసంకుల మగుచున్నది. జర్మను నావికాదళములు రుష్యాకు చేరిన లిఖానద్ది కేతెంచి స్త్రీమరులనుముంచి నిరోధించుచున్నవట. రుష్యాను నాకాదళము తుక్కికి చేరిన గియోబరునకు సంభవింపజేసిన నష్టము మా వార్తాపత్రిలో వర్ణితమయినది. తుక్కివారు అమెరికా వారి యుద్ధపడవ యొక్క సహాయక పడవపై గుండ్లు పరిపెనందులకు సమాధాన మియ్యవలసినదని యమెరికావారి రిడిగి యున్నారు. ఒక్కవార ననుసరించి తూర్పు ఆఫ్రికాలో జర్మనులబలము విస్తారముగా నున్నట్లును దానికి నీడుగ మనబలములు కూక పోరుచున్నట్లును తెలియుచున్నది. స్వయావారు ఆఫ్రికాయ నులకు "నాల్వీ" యను ఘనమును స్వాధీనపరచినట్లు వినుచున్నాము.

యుద్ధనిధిని గురించిన మాయభిప్రాయాలపై ఆంధ్రచంద్రిక వ్రాసిన దీక్షోపన్యాసము చూచితిమి. అభిప్రాయభేదము లేనప్ప డానసర చర్చ పెంచుట సమంజసము కాదుగాన విపులవ్యాఖ్య యప్రస్తుతము.

ప్రేమస్పృహయైవ మనచక్రక్రియానాం హిందూదేశకాంక్షాభివృద్ధిః సమగ్రప్రాభుత్వకముగ పరిగ్రహించిన పద్ధతి మామృదయములకు నూటిగ నాటియన్నది. ప్రభువులయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు సంధివిశ్వాస వాదానముల సత్సంకల్పనల బుద్ధిని పోషించుట యిట్లందునకును హిందూదేశమునకును పరిపరకాతమైన కుల్యాచారమనెడి వాక్యము విక్రియిస్తే జోరంతకై పుష్పేంపులలోవనం దగియున్నది; దానివలనయే యెన్నడును దుష్కరి ప్రాయముకలగనేరదు అనందేశమున మగించుచు చక్రవర్తిగారిట్లు ప్రతిభూగ్వకముగ గాగణతే సిరి:—సామ్రాజ్యముయొక్క సంఘభావమును స్వతంత్రసిద్ధిని సంరక్షించునిట్లు నుచేకసంక్షయములందు నా సామ్రాజ్యమందలి ప్రజలందఱు నేకాగ్రన్య త్విత్వోపన్యాహపడియున్నారు. ఈసందర్భముందు హిందూదేశమందలి నాశ్చార్యవ. నాంధ్య ప్రజల భయమును, సాయంత్రజులను స్వర్ణతల పరిపాలకులను నానిహాసనము నెదల వ్యక్తికరించు నును రాగభూగ్వకమున సేవాపరాయణత్వము కన్నను, సామ్రాజ్య కావ్యాము నాకు దమయస్థప్రాణములనెల్ల నొసంగుచున్న చేసిన వాదానముకన్నను, మరియేదియు నాపునమును నమాక్షింపనేరదు. సంగర రంగమున ప్రాముఖ్యస్థానము నా కమివలెదని వాచకగీతమున కొకకొక్క ప్రావృత్తయమున గాఢముగ నాటి యున్నది. అందుల నాభారతీయ ప్రజలకుల నుడి కానుగాన భక్తివిషయము లధికముగ నామావహకున సాద క్యులవి. ఢిల్లీలో నాపూర్వాభిషేక మహాసత్సవము పవిత్రముగ నొకేదిసమిష్టుట చేను స్వదేశమున జేరునది 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో భాగ్యతీయులు ఆంగ్లేయుల పంపిన ముహృదగు నహంకారమునకుకమగు కుకనాగ్నకు శానిత్యమునుగల చ్చరించుటయుచున్నారు. ఈ యాపత్సమయమున మీవాదాన మన్నివిధముల పెనకేప్పబడినదియు భాగతాంగ్ల పరమాధి పరష్వన నమృతితమైయున్నదిగాన చేను సంపూర్ణముగ ప్రహింపబడినదిని ప్రచక్రక్రియానాంక్షాభివృద్ధి.

భార్యచరణమున నేనానీయమంబ సాధ్యముకాదు. నువ్వ నీవుల యభ్యంతరము భార్యచరణ మునకేమియు భగవానుడు వచించియుండెను గాని నభ్యంతరము వ్యాపకములను కలుగ చేయవలయు భార్యచరణము బ్రతుకొండల కపాయము కలిగింపబడుటకు భార్యచరణ ముపదేరింపబడినది. స్వతీర్థ లకు భార్యచరణమే కానాదుచున్నది గాననో పురుషులకిం సా, సామ్రాజ్యమునకు భార్యచరణ మత్యంతమున ప్రాచీన కాలమునటి మేగసామ్రాట్టయొద్దగిరినతో కురుకుల పితామహుడును భీష్ముచమేశ్వరుడును హిందవదేశ మునరించెను. ఆమహాత్ముని యుపదేశము స్వగ్రీవుముగ చిరస్థాయినియే విశ్వ మున వెలుగుచున్నది.

మనశాస్త్రి సామ్రాజ్యముల భర్తవరాయణులుగానున్నా రు. తమకరిగ పులగు బ్రజలనందము జాతీయములవికృతిను గణించక సమానులగు ప్రేమతో నాదించుచున్నాను. బలవంతులచే బాధితులగు బలహీనులనుగక్షించుటకు సంగ్రామమున కుత్సామించి యున్నాను. మానవజీవనమునకు శాంతిస్వాతిం ద్ర్యముల నొసగుటకు ఖడ్గము చేబూని యున్నాను. కాన శ్రీవారికి పరభార్యులగు విజయలక్ష్మి వరింపక నూనదు.

స్వనాతీయ విప్రుభణము కొరకు బహినుల నడంబు నట్టియు శ్రీమము బాలురును పుగ్రులును ధూమగు బాధ లకును సంతాపములకును పాల్పగుచును రక్తప్రవాహములను జరపుచు జనసంఘముం దున్నవగు మహాత్మాభయ నను మంతియు సాక్షుచేయక భూమిరద్ధులగు తన వాంఛా ఫల నిర్దిష్టి తనభావములనునే విశ్వసించి యున్నట్టియు భరానీతి పరాజితులగుట నిశ్చితము.

బహు ప్రాచీనమగు భూతదయాభరితమునకు శ్రీనాగ కకత కలవడన భరితభండమునకు మన సమాఖ్యలుగా రుక్మి మించిన యీ న్యాయముద్ధ మంతయు ననుకూలముగ నున్నది.

మా రాజకీయాధ్యయములకు ముగ్రద్రవయు, భారతీయ సాధుమిత్రులనుండి ను అల్లనుఅట్టెవినును హ్యాయుగారి సత్కర్తవచనములు మేమిచట స్ఫురింపబడ నుండజాలము.

భయంకర పశ్చాత్తపమున వైకోపామహా సంగ్రామము తట్టిం చుట యసంభవముగాదని యామహానీయుడు 1894వ సంవత్సరమున హిందూ దేశమున కంతిమోత న్యాయ మొసంగునప్పుడు నుడిచియుండెను. దురదృష్టమునలన నట్టియొకా సుహృం గ్రామము తట్టించివానిలో నిండ్లాండుదేశమునూడ కల్పించు కొనుటయే తట్టించినచో నిరారంద్రునుగూడ నొక్కట్టిగనూడి నిప్పు శయముగ చే నై సంక సహాయమునుతప్పక చేయదగును. వారకెన్ని లోపములున్న నుగూడ నాంగజాతివారు తమజాతీయ భాదర్యములనుకలవారనట నిశ్చయము. స్వతంత్రమార్గ సంచారమున హితోక్తుల నీవల జోసపునన్నిటి జాతువారికిని నూడ నిన్ని కాలములయందు నూడ పురోగమన పోలధ్యమును గలిగించిన వారాంగులొక్కరేయని యాహ్వానము మహానీయుడు మాకుపదేశించియుండెను.

ప్రభుభార్య! ఈమహాకారుణ సంగ్రామము విజయపర్య వసిరేమగుటకు సాధనముగ మేముగూడ యధాశక్తినితోడ్పడ గలిగితిమని ఈరాజధాని యందలి మేమందములు గర్వించుచున్నాము. యుద్ధరంగమున భూతదయా వ్రతమును సేవించి యున్నట్లు తెన్నకాలాకాక స్వసముత్కరసము చేపై పోయి యున్నది. ఈనాకాగమనమునకు మీప్రొత్సాహమును ముగ్రద్రవ్యమునె ప్రదానవీడములుగనున్నవి. ఈసంఘములో మా యువారసహకారులగు డాక్టు నాయులు గారి తాము జైద్య కాలా నాకలోనంపుటకెన్ని వలన తామసంఘము నధికముగ గౌరవించినట్లు మేము సంతసించుచు తమకిందులకు సంరస సహస్రము లాచరించుచున్నాము. ఆయన స్వగ్రీవుముగ వైద్యి సహాయమొనర్చుచు శత్రుచింతనాభాససంపూర్ణులనియు వైద్యి రాశాంగి భాషానియును వివరించుచున్నాడుగాన ఆయనచే చికిత్సించినవలసిన వీరులగు రోగుల విసుగు చేసట తమందే వికాసవదముతో చికిత్సచేసే వారి యుర్రాగమును కృతజ్ఞతనుగూడ నామన పవతులగుచురని యిటు మారాజధానికి మరింతశ్రీ గౌరవముల సమహర్షణలగుచు గనియును మాకు విశ్వాసము కల .

ఈశ్రీరంగమునందలి రంధ్రభాగముగూర్చు చెప్పటలో గాజుపత్రికలకు శ్రీ పార్థివభ్రాతృగారి యసమానాదీనత పరిజ్ఞానమునకుగాను ఇంచుకాదేశము అంగసామ్రాజ్యమును గూడ నామహానీయుని కంఠమున కృష్ణ తాండ్రముయ్యండు నోభుడువును నాకు సామర్థ్యము కలదున్నది. సుస్థితి లగు కొందరాంగ్ల ప్రముఖుల తోటిపాటుగ నీమహానీయుడు గూడ సృష్టభారతాంలరంగసీమాసమున్ను కట్టిన మదిరోహించి

చిరస్మృతీయుడై యుండెను. దైవదత్తమును సావభూతి యాయనయందు మూర్తీభవించియున్నది ప్రతి ముక్తినివయ మునందుననుగూడ నెంతటి యాంశోభమునందుక గూడ మా హృదయంతరాళ నిగూఢ భావ్యముల వా నీధా వి నక్తిగగ్రహించుకొనియున్నాను. ప్రస్తుతాంశోభముయ మున భారతీయుల రాజభక్తి నాంధ్రీయుల సంభ్రాన్తముగ శివసించియుండవచ్చుననియును భగవంతులయందలి సర్వా యుధములను సర్వజనులకు సంగ్రాహిప గాగమునకు స్వా సిద్ధిచునియును ఆయన అంగ్లనాదేశమునకు నమృతము కలుగు నట్లు మరల నిప్పుడు వక్కాణించియుండిరి ఆయన నడిచిన మాట సాక్షకమునట్లు భగవంతులయందలి విక్రమధనులను ఉత్తములు నగు సంస్థానాధీశ్వరులకు సంరంగమున కేగి యుండిరి. భారతీయ ప్రభువులుగూడ సర్వసిద్ధముగ నేగి యుండెను. అస్త్రైక్యముల యుద్ధాహమును చోదవయును సర్వైక్యములను పులకీకముల చోదించెనాయన అస్త్రైక్య ముల చాకచక్యమును క్రోధమును విశ్వసారకత్వమును కలిగిం చెననియును అస్త్రైక్య నాయకు లయ్యెను. భాగవంతుడు చున్నారనియును మనమున్నడు వినవలసియున్నాను.

భారతీయ ప్రభువులను వైకృతులను నిమ్మజాతీయులు ను కర్ణులునగుటచే జన్మము వారికిగనించిన వారిలో పోరు ట కధ్యంతరము చెప్పుచున్నారని మేము వియుంటిమిగాని ప్రాప్రభువుగారు నుడిచివీరిని భారతీయ నైపులు పురా తన నాగరకతాభిజ్ఞులనియును, అత్యున్నత భాతులగు వీరు లనియునుగూడ నీవరి కాజ్యములు ప్రహి పరిగియుండరని తలంచెదను. భారతవీరులు శత్రువుల శ్రీలన వారివిడ్డలను భూతదయతోడను కనికరముతోడను నీవజను భాత్యానా మతోడను పరికించుటయును సర్వవిషయములయందును గూడ భారత వీరులు వీరభర్యానుకూలము గ నుం చరించుట యును గ మనించి తమకట్టి భగ్గు లాల నులగు పగతురతో పోరు తట్టసింపించుటకు నారిక కందనములను గూడ నన్నింపగలవని నేను తలంచెదను. ప్రాచీన కాలము నందలి భారత వీరుల భర్యాచరణమును విస్మరింపక తాము క్రోధిన భారతీయ మాతృ పవిత్రస్వప్నపాశును సార్వకమగు నట్లు తరతరము లుత్తమాద్యముగ స్ఫురింపబడుకొని ప్రస్తుత రణరంగమునందలి భారత వీరులుగూడ మెలగ గలుగుదురు గాతయని భారతమా తవాంధ్రులచున్నామను విజయములను గుఱించి సంతసించదగిన రాజభ్యు ప్రభువని వాసిపోయెనని భారత వీరులు దుఃఖితాంతరంగులయ్యెదరు. ఆ మహావీరుడు వీరభూమియందు వీరశయనమున భాతీయ ప్రభు వీరులును న్నిరిక వీరులును తన మరణమునకు శ్రీవాక్రూధాగల విడుచు చుండ పరమపితను చేరబోవుట యెంతయు నుత్తమ విధాన మనిమేము తలంచుచున్నాము. ఏ వీరుకు చెప్ప రాజధానికి పరి చితుడో ఏ వీరు డీ రాజధాని ప్రేమించినో యట్టియా వీరుని పవిత్రతాత్మకు శాంతిగలుగుగాతి యనియు చింతించి మేము గూడ ప్రార్థనల నందించుచున్నాము.

నవీనకాల సంగ్రామములలో కెల్ల విభిన్నాకరముల నీ మహా సంగ్రామమున మారాజధాని నైపుల ప్రవర్తనముగూడ వెలులుందునో మేము ప్రత్యేకముగ విచారించి మహాహుల మయ్యున్నాము. అత్యునికిమతో పాలు రెడన చెన్న రాజ ధాని హాహానిదశమునునువ యూరోపు సంప్రట వర్తనప్ర చేయబడినది. అచట ఆంగ్లనైపులతో పాలు శత్రు సేనలను దాటుటలో వీరు చెన్న రాజధాని పటాలముల పూర్వగౌరవ మును నిలువబెట్ట గలుగుచురని నే నెంచుచునది శ్రీరాజప్రతి నిధిగాను ఏలినవారికి వ్రాసియున్నాను. శ్రీవారియదేశము ముప్పందముగూడ నాకాజ్యముల సంగ్రామనచేయుటకు తిగినిగానున్నది. మరలానీయ, చెన్న రాజధానిని నీవనించు నారు కేవలము నామకర్మమున చేరియున్నాను. వాగందరును విశ్వశ్రేష్ఠవారును ముక్తికసముగల నాగునుగూడ నకటచే నుద్ధరంగమునగూడ వారసమాప్రభులు గావగులగుదురని ఆంగ్లనైపులతోనొగ్గులు తెలిసినీయుండిరి. వారి ముద్ధరంగ మునకు పూర్వము కొన్న శిష్టములయందలి సాంగ్రామిక విధానమునం ఏలాప్రసాదముచేయబడున కృత్రికకంపపడున గోచరింపక మానదని భారతీయనైపు విజయములనువ్రా యుచు యెప్పు యుద్ధచరిత్రమును వ్రాయువాడు నడిచియు న్నారు. ఆ సాంగ్రామిక పద్ధతిని విచరించుట కిది తగిన స్థలము ను తగినకాలమునగూడ కానాలదు యూరోపు దేశమునందు కలనమునందలి యున్నట్టియు విశ్వభావి పరివర్తనమును ముగ్ధుగారి కట్టియు యూధికన సాంగ్రామిక ప్రవర్తనమున మారాజధానివారికి గూడ నే దొకొంత సాలాసంగి మమ్ముల గౌరవించినందులకు మాకుత

జ్ఞతను విశ్వచింతకు మేమిచట సమావేశమైనారము. అతి పితావ హృదయముతోడను అస్త్రైక్యములను గూడండినవరకు యుక్తవయములలోగూడ నమృతమునందు జాలమికి నాంగ్ల దేశమువాంపుడు చింతింప గలంకటగూడ గంభీ హృదయు లగు శ్రీరాజప్రతిధిగారి రాజనీతితోడవత్సయున సమకూడి నదిగాని లేకున్న కట్టిని జరిగియుండకేదు సాంగ్రామికా భాగ్యులతోపమే సామాజ్యమునకుగలలోటని యెప్పు ఆఖ్ ండియా పత్రికల కొకకలేఖరి కంఠము వ్రాయుచుండునా అట్టిలోపము కలంకంబు భరణభాదమునందలి యుత్తమ కుటుంబ సంజాతులగు యువకులకుగూడ సాంగ్రామిక విద్యాప్రదాన మొసంగిచో వాగంధరునుగూడ శ్రీరాజ చక్రవర్తిగారి విజయముకొరకు శ్రీరాజస్వయమున చేరి శత్రువులను వానదగుగనాచుని మేము కోరుచున్నాము ఏయెటులైనను గూడ సీసగ్రామము మన మానసములయం. దభ్రాత్యులగు మార్కుం కలిగింపబూనియున్నది. మానకహృద యములయందు సద్భావమును శాంతియును సహాగముగ ప్రకా శంపకలవరియును పగన్న గౌరవమును సమానాస్త్రైక్య పా సవత్సయులును గూడ శ్రీ రాజచక్రవర్తిగారిచే పరిపాలితులగు నెల్ల ప్రజలయందు నశిత గమగ వ్యాపింపవలయును మేము భావించుచున్నాము. ఒండొరులకు వాగటయే దేశగౌరవము కొరకును వ్యాధాసంగక్షణము కొరకును నాగకతాలక్షణము లగు నన్నిటిని మనుచుటకొరకును పోరకు భిన్న జాతులవారి సహచర్యా పోలేల్లములు పురుషాంతరముల వరకును వ్యాపిం చి సంగ్రామ భయములగు నాపదలన్నియును నశించిపిమ్మట గూడ సీరముగనుండగలవని ఏలినవారి గల విశ్వాసమునందను వాంఛియునందును మేముగూడ పాలుగొనుచున్నాము.

ఏతత్సభలో మహామృదయల ప్రతిధ్వయగు గౌరవనీయులు వాక్యరు డై నాలుబసిగగారు.

వైశిర్యామును బలపరచుచు నీక్రింది వాక్యప్రాయము లను శ్రుతిపఠించి. మా (మహామృదీయుల) డైమాభిస్మధుట ఆంగ్లసామ్రాజ్య డైమాభిస్మధులతో సంపూర్ణసంబంధము గలిగి యున్న వనుట మా దృఢ నమ్మకము. శ్రీరాజచక్రవర్తిపట్ల మా తగుగల కృతజ్ఞతగాని రాజభక్తిగాని భేదింప నలవికా నివి. ఆంగ్లపాలన క్రింద మే మీదేశమున హిందవులు, త్రై ప్రవులు, వీరసోపాలు నెమ్మది ననుభవించుచున్నాము. దీని విలువ యెట్టిదో యీసంగ్రామసంబంధమున మాకు దాగుగ గోచరమగు చున్నది. ఇట్టి శాంతిస్థితి చిరకాలము మాకును, మాసంతతివారికిని లభించియుండుటకు తగిన ప్రయత్నములను మేము చేయవలయును. ఆంగ్లపాలకులు మతివిషయములందు సహనమును చూపుచున్నారు. మా మతియును మేమకలంబించుట కడ్డము చెప్పక, మామతాచారములను గౌరవించు పాలకులపట్ల భక్తివిశ్వాసములతో మెలగవలయు నను మామతాచార్యుల యానతిని మేము వీరసాహించెదము. వాణిజ్యము మాకు ముఖ్యమగువృత్తి. అదియే మాయభిస్మధికి మూలకారణము. మీరు కనపరచు సహనమును, నెలకొలుపు శాంతిస్థితియు వాణిజ్యాభిస్మధికి కనుకూలములు. మఱియు, మేము భరణిండుమున జనించితిమి. కానయేతన్మాతృత జనించి మాత్రభాతృకుల్యలగు వ్రాందివులు మాకు ఇరుగుపొరుగు వారుమాత్రమేకారు; వారేమేము, మేమేవారు. వారిక్షేమ లాభములే మాక్షేమలాభములు; వారికడుగుఖములే మాకడు గుఖములు. మహామృదీయమతిమనలంబించుకొ రితగదేశములం దున్నారు. వారికిని మాకును సుతిమలనన, మతాచార్యుల కలనన, సంబంధముగలదన్నన, వారిమేలును మే మనకంతము కోరుచున్నాను, వారు మాకు స్నేహితులెగాని, హిందవుల పనికి భ్రాతృకుల్యలు గారు మానవజీవితమునకు పురజలనా యువులెట్లొ అట్లే మాయునికికి రాజభక్తి ఆ త్యాగ శక్తి కము. ఈ గాజభక్తిబలముననే మే మిశరజాతులవారి యభిప్రాయములను నీతిన్యాము ననుసరింపజేయ గలంబుచు న్నాము. అనుభవమును నిజీయామూల్యమును త్యజించి, ఇట్లాం మతి నేనకు తగిన యానుభవము పోగొట్టుకొనుదని ఇండియన్ మహామృదీయులకు బోధించు వాడు ప్రత్యక్ష శత్రువుగాక మిత్రుడునా? కాబట్టి, ఓ మానీయలారా! మాతావారాంగ్ల ప్రభుత్వము పట్ల నవ్యాసమును రాజభక్తి విశ్వాసములతో నర్పించుచున్నారని యీ సభలో రాజప్రతినిధిగ మూర్తిభ వించియుండు మహానీయుల యుట విన్నవించుచు, వైశిర్యా నమును బలపరచుచున్నాడను. (నరేంద్రము)

చెన్నపురి ఆంధ్రభావాభివ్యక్తి సమాజము:- వైసమాజపు సభయొకటి యీనెల 22వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు కల్యాణాభివ్యక్తి జరుపబడు దును. మరలాకాశి నేనరకొండ జననాభరతాభివ్యక్తిగాను “మధ్యగ్రామిణుల విమర్శన” అను వ్యాసమును జరిపెదరు కృష్ణమాచార్యులు ఎమ్. ఏ ఎస్ ఎల్. పి. హెచ్. డి ఎమ్. ఆర్. ఏ. ఎస్, డాక్టర్లకలెగా రగ్రాసనాధి పత్యమును వహించురు. ఆంధ్రభావాభిమానులెల్లరు విచ్చేయింబ్రోకులు.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రార్థనలు.

పరాసు వారి ప్రకటనము.

పారిసు నవంబర్ 20:— ఈ దినము ముఖ్యముగా నతి కాంతముగ నున్నది. వ్రాతపడిన విషయము లేవని నిన్న సాయంకాలము ప్రకటించబడినది.

భారతీయ సైన్యములు.

శిక్షకాలపు సదుపాయములు.

పార్లమెంటు ప్రజల సభ.

లండను నవంబర్ 2:— భారతీయ సైన్యములను యిండియానుండి పంపించునపుడే వారికి శిక్ష కాలము నకు కావలసిన కచ్చితమునిచ్చి పంపించిరి. మరియు వారికి ప్లానలు చుట్టు పూర్తిగా చేయబడినవి. వ్రాతపడినవి నియమింపబడినవి. వారికి ప్లాన్లు కూడా నిచ్చి కేంద్రపాదమునది. ఆకోట పాకేజీలు యుద్ధరంగమున కింపబడినవి. అని ఈ విషయముగ ప్రశ్నకు సమాధానముగా నిసభలో పే నెంటు గారు చెప్పిరి.

యుద్ధవ్యయములకు అప్పు.

లండను నవంబర్ 20:— యుద్ధవ్యయములకుగాను ఇంగ్లాండులో పెద్దపెట్టుకొనబడుచున్నది. ఈసమయములో నిన్న సాయంకాలమునకు 80 కోట్లపానులు వచ్చినవి ఒక: లండను నగరములోనే రహదారి 70 కోట్లపాను లియ్యబడుట ప్రత్యేకము అప్పుచేయ నక్కరలేకుండ కనడావారికి కోటి 20 లక్షలను, ఆస్ట్రేలియావారికి కోటి 80 లక్షలను, న్యూజిలాండు వారికి 52 లక్షల 50 పేను, దక్షిణాఫ్రికావారికి 70 లక్షలను లియ్యబడును.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను నవంబర్ 20:— పారిసు నగరమునం దిట్లు ప్రకటించబడినది:— నిన్న శత్రువులకాల్చలము మనమీదపడి యుద్ధముచేయుట మానివేసినది. మరియు శత్రువు లంత తీవ్రముగ ఫిరంగులు వేయుటలేదు. యుద్ధము జరుగుచున్న ప్రదేశములలో వాన కురియుచున్నది. చలి తీవ్రముగ నున్నది. తెలియము చేతములోని ప్లాండ్యూగా, మంచుపడుచున్నది. రామసామ్రాజ్యంలో నీరువచ్చి పడుటచే జ్వరములెందు మోటారుబుడ్లకు కనలిపెట్టి పోయిరి. మధ్యరాత్రిమునం దంత ముఖ్యమున విషయములే లేవు. ఇటీవలకు దక్షిణమున విపరీతముగ ఫిరంగులధ్వని వినుటకుచున్నది. ఆగోనులో శత్రువులు మాడునారులు మనలను ముట్టించిరికాని వెనుకకు గొట్టివేయబడిరి. ఛావోనుకోట్లో కొంతభాగమును జ్వరములు స్వాధీనము చేసికొనిరి. కాని యీ భాగము ధ్వంసము చేయబడినది. మేము తూర్పుభాగమున ఇంకను ముందుకు పోవుచున్నాము.

ఆఫ్రికాలోను పారిసీక సంయుక్తాగ్రగడమునందు

యుద్ధపు ప్రయత్నములు.

పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో జరిగినదగ్గ

లండను, నవంబర్ 20:— తూర్పు ఆఫ్రికాలో పారిసీక సంయుక్తాగ్రగడము నందును జరుపబడుచున్న కార్యము తెలియని కష్టనుప్రభువుగారడిగిరి.

తూర్పుఆఫ్రికాలో జర్మను సేనలు

తూర్పుఆఫ్రికాలో జర్మనులసేన విస్తారముగ నున్నది గాన నచట మనము తగిన మోర్చాటులుచేయుట యవసరము. అచటికి భారతీయ సైన్యములు పంపబడినవి. అచటి ఆంగ్ల రాజ్యభాగమున 7 యుద్ధములు జరిగినవి. 900 మంది చనిపోయిరిని ప్రాప్రభువుగారు నడిపిరి.

సంయుక్తాగ్రగడమునందలి సైన్యము.

ఇచటికి సైన్యమును పంపువానశక్తికము స్పష్టపరచుచు ఇచటికి సైన్యములకు పంపిన విషయమును హిందూకేశము నందును ఇచటి దేశములలోనుగల మహమ్మదీయులందరనుగూడ విస్తారముగ నాహూదించి యున్నారని ప్రాప్రభువుగారు నమృతముతో చెప్పిరి.

జర్మనులు బెల్జియమునుండి పలాయితులగుట.

అజ్ఞానసీయమున తలపడు చున్నది.

అలహాబాదు నవంబర్ 20:— పయనీరు లండనువలె భరి ఇట్లు తింటినిచ్చుచున్నాడు. జర్మనులు బెల్జియమునుండి పలాయితులగుటకు సిద్ధముగ నున్నారను నూచనను పైయు మార్పింగుపోస్తు పత్రికల సాంగ్రామిక విలేఖను లిరువురును విశ్వసించబాల మనుచున్నారు. శత్రువులు పలాయితులగునట్లు నిర్బంధించబడువరకును గూడ వారిసానులను వారు నిలువ బెట్టుకొందురు. ప్లాండ్యూలో జర్మనులు చూపించుచున్న యాపట్టుదల యామోదకరమెయ్యగలుగు. ఏమనిన నిష్కర్ష యగుఫలితము కలుగనున్నచోట శత్రు సైన్యములు తక్కువగా నుండుట తటస్థించుచు ప్రాయోబంధీక పటాలులు పోస్తడ ముచు చేరుచుండగ అమెరికాలోని కాసక్కులు ప్రాండ్యూగ వ్యాపకమున తమయాత్రిక వశములను నడపించుచుండగ దుర్భేద్య ములగు పట్టణదేశసహాయ సైన్యములదలపగుటకు ప్రయత్నించి లాండ్స్ట్రుయిలోని బడిట్లెలను ముడుగులను తమ గొంతు కలను నులుముకొందురని ప్రేముని విలేఖని వ్రాయుచున్నాడు.

ప్లాండ్యూ యుద్ధము.

బ్రిటిషు సేనాపత్యము.

లండను, నవంబర్ 19:— ఈదిగువ సైనికులు నిహతు లైరి:— నిహతులు. లెప్టెనెంటు డి. యస్. డాగ్లసు. లెప్టెనెంటు జి. ఆర్. ఇబ్బెట్టు. సెకండు లెప్టెనెంటు. డి. యస్. హోయ్స్, మేజరు. హెచ్. నార్మన్, లెప్టెనెంటు. డి. సి. థామసు, ఆర్టిల్. కెప్టను. హెచ్.టెర్రెసుజులు. లెప్టెనెంటు ఓ. టి. వాండెజు. కెప్టను. జే. యం. లాంబెర్టు లెప్టెనెంటు. హెచ్. యం. మేకే, లెప్టెనెంటు ఏ. బైలెన్సు.

గాయములవలన చచ్చినవారు:— లెప్టెనెంటు. సి. యం. పోపు, కెప్టను. బైలెన్సు.

యుద్ధరంగమున వైద్యసహాయము.

అలహాబాదు, నవంబర్ 20:— పయనీరు పత్రిక లండను విలేఖరి ఇచ్చిన తిండివార్త:— సైనికవినియోగమున వైద్యశాలలను సైన్యపంపులకు దూరముగా నుండుటకు కట్టుదిట్టముగ ప్రయత్నములు చేయబడును. కొందరుస్త్రీలు రోగులకు పచారముచేయుట తక్కువగను, సంగ్రామరంగమున సంచరించుట యెక్కువగను కనబడుచున్నది. ఇటీవలైద్యశాలలకు సహాయము చేయువారుకొందరి సంగ్రామము నొకనాటకప్రదర్శనముగ భావించుచున్నారని గూడ సైనికోవ్యోగము లభి ప్రాయపడి యున్నారని బెల్జియములో మార్పింగు పోస్తు పత్రికావిలేఖరి భావించుచున్నాడు.

రవ్యసులకు విస్సంపదలు.

ఈ ప్రాంతమున విప్రులా వాదానలుమధ్యమున భీకరసంగ్రామ మేర్పడెనున్నది. ప్లాకునకును బుబ్యాకును నడుమ జర్మను సైన్యము లభికముగ నున్నది. జర్మనులు పలాయితులగుచు రైలు రోడ్లలను పడగొట్టుట తెలిగ్రాపుతీగలను నరకకేయుట మున్నగు నిరోధకార్యములను సాకల్యముగ నెరవేర్చుగాన రవ్యసుల తుర్రోగమును శీఘ్రముగ సాగుట కంశరాయ మేర్పడినది. వ్యాధుకు వెనుక బాగుగా సిద్ధపరచబడిన ప్రదేశమును జర్మను లాక్రమించుకొనకుండ రవ్యసుల ఆశ్రితకదళము నిరోధించినది. ప్రథమ సైన్యములు ఎర్బోగమునైపుకు పోవుచున్న వని రవ్యసు విచిమునుండి వార్తవచ్చినది.

ఆదాయము షీంనుట

110 లక్షలు తగ్గిపోయినది

అలహాబాదు నవంబర్ 20:— పయనీరు పత్రికా లండను విలేఖరి యిటుల తింటిచ్చెను. ఆదాయము 110 లక్షలు షీంించినది. అదనముగ వ్యయము 8280 లక్ష లేన్నడి నది మొత్తము 9390 లక్షలుగూడ దీక్షవలసియున్నది. ఇందు లకు కొన్ని పన్నులను హెచ్చించుటయు కొంత బుణము తీయుట యునావశ్యకమని లాయకు బాబ్బి గారు నడిపిరి.

యుద్ధవ్యయములకు అప్పు.

లండను నవంబర్ 19:— పే. రుకు యమింబరేన మొత్తమునకును, కొంచెముగా నూటికి 1/2 వంతునం దుక్కువగాను ఒకరయంపబడుచున్నది.

కీర్తిశేఖులగు రాబర్టు ప్రభువుగారు.

అంత్యక్రియలు జరుగునపుడు భారతీయ సైన్యములు

ఫాదిరిగడిలో జరిగిన సంగతి.

లండను నవంబర్ 20:— రాబర్టు గారి శవవాహనము

నకు ముందుగ భారత సైన్య ఫిరంగిదళము నడచుచుండెను. ఫాదిరిగడిలో భారతీయ సైన్యకోవ్యోగముల ప్రతినిధులొక ప్రధాన స్థానమున కూర్చుండియుండిరి. శవ సేవక బహిరంగముగనుంచ బడినప్పుడు 4 గురు ఆయిగ్లాండు సైనికులును ఒక సైనికోవ్యోగి మును కావలికాయుచుండిరి. గాయములు తగిలిన సైనికులు మధ్యాహ్నము దోకలలో వచ్చుచుచి పోవుచుండిరి. వారిలో చాలమంది భారతీయ సైనికులు గూడగలరు.

అంత్యక్రియలు జరుగునపుడు భారతీయ

సంస్థానాధిపతులు.

లండను నవంబర్ 20:— యోధపురము చికనీరు కృష్ణ పురు మహారాజులను సర్వప్రతాపసింధుగాగను భరతపురము, అకలకోట, కునవరు, తికారి మహారాజులును మాలికుహ యతను గారును యోధపురపు పెర్తిసింగుగారును కెప్టనురూపు సింగు గారును భావల్పరము మహారాజులుగారునుగూడ వరుసుండిరి.

కీర్తిశేఖులగు రాబర్టు ప్రభువుగారు.

పార్లమెంటు సభలో శ్రవణం.

ప్రభువులసభలో కించము ప్రభుగారిట్లు నడిపిరి. తమ యవనానము వరకును గూడ రాబర్టు ప్రభువుగారు భారతీయ సైన్యములను గూర్చియు భరితఖండములనుగూర్చియు నధిక శ్రద్ధను వహించియుండిరి. కడపటి సారి గూడ వారు యుద్ధరంగమున సమావేశమైన భారతీయ మహా సైన్యవలోకమునకే వెల్లియుండిరిని కించము ప్రభువుగారు నడిపిరి. రాబర్టు ప్రభువుగారు స్వగృహముననున్నప్పుడు కేవలము దైవచింతాపరులుగ నుండెనువారు. ఆయన జీవనము శ్రీత మైనదియును దంభకర్మితమైనదియు నైన యుత్తమజీవన మైయుండెను. హిందూదేశమునందలి ప్రభుత్వ సేవక వ్యమంచు త్తమాద్యముల నెలకొల్పుటకును భారతీయ సైన్యములయంద సమాన సాంగ్రామిక శక్తిని విజృంభింపజేయుటకును గూడ నాయనయే మూలకారణుడని కష్టము ప్రభువుగారు నడిపిరి రాబర్టు ప్రభువుగారి మరణమునకు భారతీయులకన్న నధికముగ వ్యసనపడువారు మరియువ్యయనుండరు. ఆయన తమ్ముడు కడపటిసారి చూడబోయినవిషయమును భారతీయ సైన్యములు తరతరములు స్మరించుచుండుననిని ప్రాప్రభువుగారు నడిపిరి.

రాబర్టు గారు యుద్ధరంగ సైన్య కోవిదులని యును సైనికదళముల నడిపించుటలో నసమానశక్తి కలవారనియును యుద్ధకాకాశల్యమునందును రాజసేనా భారంభ్యమునందును, నిరుపమానులనియును సుప్రసిద్ధులగు ఆంగ్ల సేనానులలో నుత్తమస్థాన మధిష్ఠింప న్నవలని యును ఎవ్విధముననైనను చేతనైన రిలీనిదేశమున కుపయోగించుట కెల్లవారును ప్రతుష్ఠింప వలెనను కోరికను కళగియుండవలెనని కొన్ని వార్తముల క్రితమే ఆయన నడిపియుండిరిని యును పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ఆస్పిక్తు ముల్తిగారు నడిపిరి.

రాబర్టు ప్రభుగారి ప్రతివార్త

ధిల్లి, నవంబర్ 20:— ఈదిగువ తిండివార్తలు ప్రకటించబడినవి. 16 వ నవంబరున ధిల్లీనుండి రాజప్రతినిధిగారిటుల రాబర్టు ప్రభుగారికి తిండిపిరి.

కీర్తిశేఖులగు విభర్త గారియెడల ననేక విషయముల యందు భారతీయులందరను కృతజ్ఞతకు పాల్పడియున్నారు. ఆయన మరణమువలన నీదేశమున ప్రజలందరను గుఱిభరితులై బెల్లించుచున్న సాహభూతిని వారిపక్షమున నేను విడువ విన్నవింపుచున్నాను. నవంబర్ 18-వ తేదీన ఆస్కాటునుండి రాబర్టు ప్రభుగారు రాజప్రతినిధిగారి కంపినతిండివార్త:— భారతీయులంపిన వార్తకు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు ఎన్నెన్నటిబాంతులు మూయుటడెను.

కరాచి, నవంబర్ 20:— రాబర్టు ప్రభువుగారియెడల గౌరవనీయమైన భావములు ఎన్నెన్నటిబాంతులన్నీ యును మూసివేయబడినవి వ్యాసహాక కార్యలయములలో జెండాలు సగము కోయ్యబడరకు క్రిందిపడినవి (ఇది దుఃఖనూచకమగు నాచారము).

భూభూయలో ప్రార్థన.

హిందులు నవంబర్ 20:— కీర్తిశేఖులగు రాబర్టు ప్రభువుగారి భావకాంక్షలు, సేవసాయంకాలము పెనుటు భూయస్వల్యములలో ప్రార్థన జరుగును. ఈ ప్రార్థనము గత గురువారమున చేయబడినది.

రుష్యా.

జర్మనీ రుష్యాల యుద్ధము.

రష్యకుల ప్రయత్నములు.

దారుణ సమరము.

ముఖ్యములను లాక్రమింపఁబడెను.

మెట్రోగ్రాడ్ నవంబరు 20 :— జర్మనీ వాస్తవముల మధ్యమునను జ్వలించు ప్రాంతాల ప్రాంతమునను ప్రారంభించిన యుద్ధములు దారుణసమరములకింద పరిణమించినవి. గెలుపోటము లభియవచ్చునుల వారికిని గూడ సమానముగానే యుండెను. తూర్పురష్యలో బలీయములగు స్థానములను మేముమట్టడించి యున్నాము. వానిలో కొన్నిటిని అంగరబద్ధము 4 1/2 మైళ్ల దూరము తూర్పుభాగమున స్వాధీనపరచుకొంటిమి. జవెలెకోయోగ్లో సోవరముల మధ్యమునను చిక్కినది. అచట 19 ఫిరంగులను 6 మిలైలో నెనులను దొరికినవి కొంతమంది ఖైదీలుగూడ మాచేజక్కిరి. గలిషియాపశ్చిమప్రాంతమునగూడ మేమే క్రతువులను కలపడుచున్నాము.

లాహోరు నవంబరు 20:— సినిగ్ అడుగుమిలిటరీ గజెట్ ప్రతికకు ఈక్రింది టెలిగ్రాము వచ్చినది:—

లండను నవంబరు 19:— ఇంక కొన్ని కోజులకు రషియా, జర్మనీలకు జరుగనున్న ఘోరయుద్ధములో జర్మనీ సేన కడితైపున విస్ఫులనదీతీరమునందలి స్టాక్ మెదలుకొని ఎడమవైపున వార్షానదీతీరమునందలి యునితోవరకు వ్యాపించును. ఉత్తరమున నన్న జర్మనీ సేన విస్ఫులనది క్రిందు భాగమున నున్నను, విస్ఫులనది జర్మకులకు మంచి రక్షణ నొసగును. వార్షానదికూడ యునితోవద్దకుండి మంచిరక్షణ నొసగును.

మెట్రోగ్రాడ్ నుండి డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ ప్రతిక విలేఖరి ఈక్రిందివిషయమును తెలిపినాడు విస్ఫులనదికి ఉత్తరమున నున్న జర్మనీ సేన వార్షానదీతీరమున వచ్చుపక్షమున చిక్కులలో పడుచును.

పైమైన జర్మనులు.

కోపెన్ హాగెన్ నగరమునుండి పైమైన ప్రతికకు ఈక్రింది టెలిగ్రాము వచ్చినది. యుద్ధములో ఇప్పటికి 549257 మంది ప్రషియను సైనికులు సప్తమైనట్లు జర్మను దొరలను వారు ప్రకటించిరి. బవేరియను, కాస్టా, వర్బంబర్గపై నియం 400000 మంది పైమైన.

రషియా, జర్మనీలయుద్ధము

లండన్ నవంబరు 20:— ఇర్రెజెరమ్ జిల్లాలలో సేనా ముఖములకు యుద్ధముజరుగుచున్నది. గోడ్లసరిగా తేనెమున కొన్ని సందర్భములు సరిగలేవు. అని మెట్రోగ్రాడ్ నగరములో ప్షియను దొరలమువారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ.

ఇటలీ దేశము సంగ్రామసంబంధము.

తలసభావము.

బొంబాయిలో నొక ప్రకటనము.

బొంబాయి నవంబరు 20:— ఇటలీవారు జర్మకులు మొదలగు శత్రువర్గమున చేరుదురని యంగడులలో చెప్పకొనెడు గాలివార్తలను ఖండించుచు నిశ్చలముగు తలసభావమున కలిగియుండవలెనని ఇటలీవారిచ్చిన సంకల్పమునందెట్టి మార్పున కలగలేదని బొంబాయిలో నున్న ఇటలీ రాయబారి ప్రకటించెను.

ఈవిషయమున మరియొక ఇటలీదేశీయుని యభిప్రాయము.

బొంబాయిలో నివసించుచున్న డాక్టరు. జి. సిక్రింజి యనువతడు ఈవిషయమున కైముస్ఆఫ్ ఇండియాప్రతికటుల వ్రాసియుండెను. ఇటలీదేశము తలసభావము వహించుటయే జర్మనీతో గొప్ప సంగ్రామమునకు నిగుటయై యున్నది. ఈసంగతిని జర్మకులు బాగుగా గుర్తించియున్నారు. జర్మను, అస్ట్రీయా, ఇటలీదేశముల యువంబడిక ఇటలీ ప్రజల కెంతమాత్ర ముం కొరముగాదు. కానకపుడు ఇటలీదేశీయులందరునుగూడ తలసభావము నవలంబించవలెనని వట్టుబట్టి యున్నారు. దీని ముఖ్యస్థానముమిది. ఇటలీ తలసభావ మొన్నటికిని స్థిరమునుకాదు. వారు స్వర్ణియముల నన్నామాము లొనరించుకొని యుద్ధమునకున్నద్దముగనుండియొకటగులుగానున్నారు. వారి పీఠ్నటికిని జర్మకుల కనుకూలును మాత్రముకాదు. ఒడంబడికను పునస్కరించుకొని దొరలమువారు ప్రజల యభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ పనిచేయు

టారు. టర్కీ నైర్యములందువలె మనైర్యములలోను నాకాదశమునందును జర్మకుదేశీయులైర్యమునలేరు. కాన మేము జర్మకుల నిగ్రహసంగ్రహములకు చేతులకట్టుకొని యుండవలసినపని లేదు: మేము సంగ్రామమున దిగుటయేకలిగినచో మాకు పునపాతములనుగూడి మిత్రులుగానున్న యాంగ్లేయుల పక్షమున బోలెదముగాని మాకు ప్రబలవైరులగు నాస్ట్రీయనుల పక్షమున నెన్నడును పోరబోము

రెండురైలు కొట్టుకొనుట.

ప్రయాణికులు చనిపోవుట, కొందరకు దెబ్బలుతగులుట.

మహారాష్ట్రము నవంబరు 20:— మహారాష్ట్ర పురము లోని డిస్ట్రీక్టు ట్రాఫిక్ నూనరింపెం డెంటుగార్డులు తంతి వార్తకు పంపుచున్నారు:— లాహోరు, బొంబాయిమెయిలును దెరాఢూను ప్యాసెంజరును అంపాలాపట్టణమునకు సమీపమున, హంబుగేయద్ద రాత్రి 2-30 గంటలకు నెదురుకొట్టుకొనినవి. ప్యాసెంజరులోని ఎవరుండుగురు ప్రయాణికులు చనిపోయిరి. ఇరవది యిద్దరకు దెబ్బలుతగిలినవి. మెయిలు ఇంజనులోని వారికి కొంచెముగ దెబ్బలుతగిలినవి. ఇంతకుమించి తక్కినవారి కెవరికి నష్టము కలిగియుండలేదు. ఈప్రమాదపెంకు తటస్థించినది విచారంపడుచున్నది. రాకపోకలు జరుగుచున్నవి.

స్వయ్య.

స్వయ్య దేశము

లండను నవంబరు 20:— మేము వాల్ కేవో పట్టణము నకుదలి వెళ్లనలసినవచ్చినమాట నిజమని స్వయ్యవారు ప్రకటించినారు.

జర్మనీ

జర్మనీవారు లిబూమార్గమును బంధించుట. లండను నవంబరు 20:— జర్మనీవారు యుద్ధనావలు కొన్ని వార్షిక్ సముద్రమునకు వెళ్లి కొన్ని స్త్రీయన్లను ముంచితీసినవనియు, వార్షిక్ సముద్రమున లిబూమార్గమును దోచలేకుండ చేయబడినదనియు, జర్మనీదొరలమువారు ప్రకటించిరి.

తురుష్క స్థానము

అమెరికను క్రూసరుమీద ఫిరంగులకు కాల్పుట. లండను నవంబరు 19:— పెన్సీయను అమెరికను యుద్ధనౌకకు చేరన లాంచెలో నెక్కి నాకాధికారి స్మిర్లా కేగుమండనమీద ఫిరంగులను కాల్పినందులకేమి సమాధానము తెలిపినది కానిష్టాంటి నోపెలులోని వారిని అమెరికావారికిని.

గొడవతో జరిగిన నౌకాయుద్ధము. వివరణము.

మెట్రోగ్రాడ్ నవంబరు 20:— చేకపోస్కో దీప ప్రంభము నకు 25 మైళ్లదూరములో రష్యను నాకాదశమునకు బ్రెస్లా గొడవ నాక లగుడడినది. రష్యను దశము నెబ్బాసఫూలున కేగుచుండెను. రష్యను నాకలు యుద్ధమునకు సిద్ధపడినవి క్రతునాకలు కుడిప్రక్కనుండిట్లు చేసినవి. ముందుగా నవి యే 12 ఫిరంగులను 40 ' కాచిలెండ్స్ ' దూరముననుండి కాల్పినది. బోయటోయి ఎ సా గు పు స్తీ మ రు తెరచాప కొయ్య సమీపమునండి కాల్పబడిన బారులు గొడవయిన తగిలినవి. గొడవయినలో నేదో ప్రేలి న ద్వ ని యై మంటలు కలబడినవి. రష్యను లట్లులే జయప్రథముగ నెక్కుసారులు వాచలను వదిలిరి. గొడవయినలో పూచోట్ల ప్రేలుడు ధ్వనులు విసంబడినవి. కొంతనేవైన విమృట గొబాయను మరల ఫిరంగులను కాల్ప నారంభించినది. ప్రాయికముగ జర్మకునాక లొకస్కికముగ రష్యకునాకలను చూచి యుండును. రష్యకు సేలోని తెరచాపకొయ్యలను పడగొట్టవలెననియె గొడవ ఫిరంగులను గురిపెట్టి కాల్పసాగెను 14 మిమములుమాత్ర మంటులలో ఆర్చవంద్రాక్యోగ తిరిగి గొడవయిన బొగ మంచులోనికి పారిపోయిన. బ్రెస్లా కిప్పు గామ యగుటచే మొనడినండియుగూడ ఫిరంగులందు వాక దొనంతి దూరమునందే యుండెను. రష్యకుదశములో నొక రెవెటి నెంబునకును 24 గురు సైనికులకును గాయములు తగిలినవి.

కలకత్తా

దేశీయమునాసభ.

కలకత్తా నవంబరు 20:— దేశీయమునాసభ చెప్పవచ్చు సమీపముననున్న సంబంధకములోని డొటనుభవనమునందు డిసెంబరు 28, 29, 30 తేదీలను ముగింపు.

అగ్రా మాత్య కేసు. ఆస్పీలు విచారణ.

కలకత్తా నవంబరు 20:— అగ్రామాత్య కేసులోను, రాబాబారు బాంబుకేసులోను ఆస్పీలు దాఖలుచేయబడినవి చీకరు. ఒరిస్సా రాష్ట్రముల డిప్యూటీలీగలు రిమెంబ్రాన్సుకు గారు నేడు ముఖ్యన్యాయాధికాతో మనవిచేసిరి. అగ్రామాత్య కేసుకు సంబంధించిన రికార్డు సిద్ధముగ మన్నది. కంఠవదానికి సంబంధించినది మంగ వారమునకు సిద్ధముగ నుండును. డిల్లీనుండి రావలసినవి నచ్చినవి. అరి కిరు తెలియజేసిరి అగ్రామాత్య కేసు ఆస్పీలు డిసెంబరు 2 వ తేదీని విచారంపడునని తెలిపి రాబాబారుబాంబుకేసుకు సంబంధించిన కాగితములు సిద్ధమున లేరువారే తమకు తెలియజేయవలసి: దని ప్లీ డరుకు న్యాయాధిపతిగారు కోరిరి.

నేపాలు ఎక్స్ ప్రెస్ ను కేసు

కలకత్తా నవంబరు 20:— నేపాలు సుసానునకు సంబంధించిన ఎక్స్ ప్రెస్ ను ఆప్రైంట్ గుర్తీ సాహుఅనునతడొట్టుకొనబడెను. ఇట్లు వీరిని పట్టుకొనుట న్యాయవిరుద్ధము, లేక న్యాయసమ్మతమాయన విషయమును విచారించి నేడు ముఖ్య న్యాయాధిపతియొ, న్యాయమూర్తి ట్యూనుగారును తీర్పుజెప్పిరి. ముద్దాయి నేపాలుసంస్థానమునకు సంబంధించినవాడు. నేపాలునుండి, ఆంగ్లేయ రాజ్యములోకి పారిపోయి వచ్చెను. ఇతడు మాత్య నేరముచేసినట్లు చెప్పుదురు. ఇతనిని పట్టుకొని అప్పగించవలసినదని నేపాలు దొరలము పక్షమున ఆంగ్లేయ రాయబారి, వారంబును జారీజేసి, దుష్టంగా మే జి స్ట్రీ టు గార్డీ కి పంపించెను. వారంబు అమలుజరుపుట డిస్ట్రీక్టుమేజిస్ట్రీలుగారి కర్తవ్యమని యనియు వీరుచేసినది నాయకాత్మ సమర్థముగనే యున్నదనియు న్యాయాధిపతులు తీర్పులోవ్రాసి, రామేమియు బోక్యము కలగజేసిన బాలము: గుర్తీ సాహుపొందిన ఉత్తరపును కొట్టి చేసిరి.

బొంబాయి.

బొంబాయి శాసనసభ. అడ్డవికలుసభ్యులు నియమింపబడుట. బొంబాయి నవంబరు 19:— ఇవానుమాకక్ మే. వి. సి. ఎన్. జార్జి కార్యకేలు: సి.ఎన్.వి. విసి, ఎన్.కాగర్ల బొంబాయి శాసనసభకు అడ్డవికల్ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

ఒకగుజరాతి గ్రంథము దొరలమువారు స్వాధీనముచేసికొనుట

బొంబాయి నవంబరు:— జగ్గీ బాల్కనా అను గుజరాతీ గ్రంథమును వారుసారి నివాసులగు మన్షీ ముష్టహసయ్యదు అలీ గారు సంస్కరించి తిరిగి ముద్రింపించి, తురుష్క బాల్కనా లదాయి, భాగపహిలే అనగాతురుష్క బాల్కనా యుద్ధము మొదటిభాగము అని పేరుపెట్టిరి. అనలు పుస్తకము 1918 త సంవత్సరములో దొరలమువారి ప్రాసస్వాధీనముచేసికొనబడినది. ఈసంస్కరింపబడిన భాగములు నూతనుగరమునందలి ందరు ముద్రాలయమునందుమ్ముద్రింపబడినది. ఈసంస్కరింపబడిన గ్రంథమును ఇప్పుడు దొరలమువారు స్వాధీనముచేసికొని ఈసంగతి నేటిగెజెట్టులో ప్రకటించబడినది.

బొంబాయి మునిసిపలు కార్యోచనము.

యుద్ధ వైద్యశాలకు 80 కేల నిచ్చుట. బొంబాయి నవంబరు 20:— నిన్న జరిగిన బొంబాయి మునిసిపలు కార్యోచనము సభలో హాజరింపి ప్రభు్య యుద్ధ వైద్యశాలకు 80 కేల యాద్యములిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

బొంబాయి శాసనసభ.

బొంబాయి నవంబరు 20:— బొంబాయి శాసన సభ రాబోవు డిసెంబరు 2 వ తేదీని బొగిరు. ఈ సభలో అయిదు బిల్లులను సభ్యులు ప్రవేశపెట్టెదరు. ఇవి నెనుదటి పన్నాయము చక్కదచుచును. పూ నిర్మామనకు సంబంధించినట్లు రెండవ పర్యాయము చర్చింపబడును. నీ విషయమై కమిటీవారు తెలియజేసినవిషయము సభ్యులకు నివేదింపబడును. బొంబాయి పట్టణము, బొంబాయి దిగ్వి శస్త్రచేయించుటకును, 1918 వ సంవత్సరపు బొంబాయి బిల్లులోని రెవెన్యూఆక్టును తిరిగి పరిశీలించుటకును, 1912 వ సంవత్సరపు బొంబాయి మేడి కలు ఆక్టును సవరించుటకును, అధికారవిభజనము చేయుటకును లేక బొంబాయి రాజధానిలో నెనులలో నున్న కొన్ని భాగము

వ్యాసవారికి యోగ్యములుగ చేయుటను, సింహరాష్ట్రము యొక్క చేపు స్థలములలో దీపములు వెలిగించు నిమిత్తము స్త్రీయులవారి పన్నుచేయు అధికార మిచ్చుటకును, బిల్లులు శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టుటకు మొదటిసారి, చర్చింపబడును.

మొదలుపెట్టినారు.

బొంబాయి నవంబరు 20:—నేటి ఉదయమున మొదలు పైమరు బొంబాయి చేపున వచ్చినది. టిఫిన్లు మధ్యాహ్నము చౌప్రలో ఎత్తుకొనివచ్చిన బయలుదేరినవి.

జిల్లానుండి యాత్రీకులు

బొంబాయి నవంబరు 21:—విద్యుత్తుకు స్త్రీము నేటికే ము కంపెనీవారి సర్దుతు అవస్థయందు ఉన్నందున 691 మంది యాత్రీకులతో బొంబాయి వచ్చినది. ఈ స్త్రీమరుకు ఆర్. ఈక గిగారు కట్టెను.

స్త్రీమరుమీద ప్రమాదము.

ఒక ఇటలీ దేశీయుడు చనిపోవుట.

బొంబాయి నవంబరు 20:—సినిమా క్రామియను ఇటలీ దేశీ యుడు కామియన్స్ మరుమీద పని ఇంజనులలో నిర్భయ అరి పోతుండ క. పెట్టుచుండును. ఇతడు స్త్రీమరుమీద బొగ్గును చాగుచేయుచుండగా, క్రింద పడిపోయెను. పాప మితిమీరినది ఒక టన్ను బొగ్గు పడినది. పైకి తీసివేయడగ నిలిచు చనిపోయి యుండెను.

బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీ కేసు.

బొంబాయి నవంబరు 20:—బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీకి యిదివరకు చేసిన కేసులకు డ్రాఫ్టులకు పరిచేసిన క్రింద గృహరావు కొరతయనునట్లును, మరయిద్రుగు, విద్యాన సూతుకుము చేసినట్లును, దొంగలెక్కులు తయారచేసినట్లును, ఈ కేసులకు ప్రాత్యాహము చేసినట్లును, చార్జీ చేయబడిరి. ఈ కేసు నేడు బొంబాయి కౌన్సిల్ లో వ్యాయము 21 మేజ్ గు వారివలన విచారింపబడినది. రాదవముద్దాయి శ్రీధరుకు మేన ల్లుడు; మూడవముద్దాయి స్త్రీ హితుడు, కంపెనీకి కమిషనును ఏజంటు: కిరవమరము 51,000 రూపాయలను అప్పహించినట్లు. ఈ కేసు రాబోవు నెలమున్నకు బదిలీ చేయబడినది. రైపుచందు మరుపుచందు అను మూడవముద్దాయి 5 వేల రూపాయల హామీనుమీద విడుదలచేయబడినది.

జిల్లా.

నవ్వుమన భారతీయ వైనికులు.

జిల్లా నవంబరు 19:—తెలిజయము, ప్రాస్సులలోని గురు మన్న యధ్యములో నీక్రిందివారికి కట్టెముకలిగినది:—

చ. పోయినవారు.

కట్టెను ఎల్. డి. సి. జి. సామిగారు.

దెబ్బలుతీసి చనిపోయినవారు.

జామాచారు గణేశచరణ దీక్షితులు గారు (వీరికిదివరలో నెబ్బుతీగినదని తెలుపబడినది.)

దెబ్బలుతీగినవారు.

తెట్టినెంటు మిడిల్ టిక, జామాచారు ఇందరుసింగు గార్లు. కనుపడినవారు.

తెట్టినెంటు మల్లినే, గారు వీరివరకు కనుపించుట లేదని తెలుపబడినదికొని ఇందుకే పట్టుకొనబడి ఇరవీకి తీసికొనిపోబడి ట్టు కొందరకుల తెలియుచున్నది.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తివాక్తులు

ఇప్రజాకర్తవీరవ ప్రయత్నములు

జిల్లా నవంబరు 20:—18వ తేదీ ఇండియాపంత్రిగారు రాజప్రతినిధి గారికి తంలివార్తనంపిరి. తెల్లయములో యధ్య ము భారణముగా అడగుచున్నది. అచటగాని ప్రాకృతలో గాని సైన్యస్థితిలో మార్పులను జరిగినట్లు తెలియ గాలేదు. ఇ. నెజును పట్టుకొనబడుతున్న కలేరుపోవుటకును నవం బరు 11 వ తేదీని గృహములచేసిన విపులప్రయత్నములను గూర్చి స్వయముగ మాచివాకర్తలు తెలుపుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నమున ఆరోపణలను బట్టివను చాదాతి నైస్యము లాస్యకప్రయ త్నమును నిర్వహించుటకును నిర్వహణ జన్యమైకలలో నేర్పిన వారందరిని కట్టించిరి. మధ్యమధ్య వారిని చిన్న చిన్న ముట్టుకులను చేయబంపుచుండిరి మన రక్షకవైస్యములను బల పీన మునరుట్టుకు గొప్పముట్టడిని బరుపుటకు ప్రయత్నములను బుచ్చుచుండిరి. 11 వ తేదీ యుద్ధమున నతిదారుణముగు ఫిరం

గియధ్యమును జన్యములు ప్రారంభించిరి. జన్యమునైకులు గూడ వెంటనే మనలదలపడిరి వారు మనవైస్యముల దరియలోననే వారిలో వెక్కుమంది హతులైనను పట్టుదల విశేషముగ నం దుటచే వారు సగతు చేయక ప్రాసీకొనివచ్చి రి తావులలో మనవైస్య పట్టులను పగుల్చగలిగిరిగాని అంతలోనే మనవైని కలు కొలుకొని వారి కిందకములవరకును కరిమివేసిరి. ఇటుల వారు ఇ. నెజును పట్టుకొనబాలకపోయిరి. నేటికిగూడవారు పట్టుకొనబాలకయే ఇ. నెజును 4, 5 మైల్లదూరముననే యున్నారు.

ఫాను ఆంగ్లేయులు స్వాధీనముచేసి కొనుట

జిల్లా నవంబరు 20:—ఫాను ప్రదేశములో నురు మూలకొట యొకటియున్నది. దీనిని పట్టుకొనిన తరువాత, ఆంగ్లేయులను గట్-ఎర్-ఆరయకు వెళ్లినది. నవంబరు 6-వ తేదీని హట్-ఎర్-ఆరయని యొక్కకుడి భాగమునసానియో పట్టణముయొద్ద సేలు దిగినది. నవంబరు 11-వ తారీఖునటక్కి వైనికులు కొందరు బ్రిటీషువారి కెద్ద సేను కాపలా కాయు చున్న చిన్న సేనవైదరి వీరికి వారికి జరిగిన పోరులో టక్కి వారు వెనుకకు పోటీచేయబడిరి. టక్కి వైనికులు నవ్వుమైరి. బ్రిటీషుసేనలో మేజరు. టి. టి. ఆ. ఉద్యోగి. వెబ్బులవలన చనిపోయినాడు. కె. నె. ప్రాంట్ అను ఉద్యోగికి దెబ్బలు తగిలినవి. ఒక ఇండియనుఉద్యోగికి, ఇండియనుసేనాయులు గిరుకి కూడ దెబ్బలుతగిలినవి. నవంబరు 15వ తారీఖున మేజరు జన రల్ సర్. ఏ. జే. టి. గారి నాయకత్వముక్రింద బ్రిటీషుసేన ముందుకువెళ్లినది. వైశావవద్దనున్న టక్కి సేనయిన వెనరల్ డెలాయిసీగారి సేనపడినది. ఇచ్చట టక్కి బ్రిటీషుసేనలకు యుద్ధముజరిగినది ఈయుద్ధములో బ్రిటీషుయుద్ధ నావలుకూడ పాహాయ్యము చేసినవి. టక్కి సేనవెనుకకు తరిమివేయబడినవి. టక్కివైనికులు చాలమంది నవ్వుమైరి. అనేకమంది టక్కివైని కలు ఖైదీలుపట్టుకొనబడిరి. బండ్లమీద అమర్చియున్న తెండు ధిరంగులుకూడ చిక్కినవి. ఈయుద్ధములో బ్రిటీషుఉద్యోగు లలో ఇద్దరికి దెబ్బలుతగిలినవి. ఉద్యోగులుకాని, వైనికులకాని 5 గురు చనిపోయిరి. 35 మంది వైనికులకు దెబ్బలు తగిలినవి. ఇండియను వైనికులలో ముగ్గురు చనిపోయిరి. 16 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. నవంబరు 17 వ తారీఖున బ్రిటీషుసేనలు ఇంకను ముందుకు వెళ్లినవి. మహామార్చి అను ప్రదేశమునకు ఎదురుగానున్న తెయిన్ అనచోట 4500 మంది టక్కి వైని కులు, కందకములను క్రవ్వకొని డిట్టుగు రక్షకస్థానముల నెక్కవచుకొని యుండిరి. వారివద్ద 12 ఫిరంగులుకూడ యుండెను. ఇచ్చట టక్కి బ్రిటీషు సేనలకు జరిగిన యుద్ధ ములో, బ్రిటీషువారు టక్కివారి కందకములవై అగ్నికన్న మును కరిపించిరి. టక్కివారుకూడ తీవ్రముగనే పోరాడిరి. కాని టక్కివారు వెనుకకు తరిమివేయబడిరి. టక్కివారు పారి పోవుచు గెండు ఫిరంగులను, కొంతమంది వైనికులను, ముందు గుండును, ఇతర సామానులను, గుడ్డములను వలలి వెళ్లిరి. ఈయుద్ధములో ముగ్గురు బ్రిటీషు ఆఫీసర్లు చనిపోయిరి, 15 మందికి గాయములు తగిలినవి. వైనికులలో 35 మంది చనిపో యిరి. 300 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి.

ఉన్ని ఎగుమతి

జిల్లా నవంబరు 20:—ఇండియా వీరతనమువారు ప్రత్యే కముగ ప్రచురించిన కె. జె. లో ఈక్రింది విషయమున్నది:— బ్రిటీషు ఇండియానుండి ఉన్నినిభూమి మీదుగాగాని, సము ద్రము మీదుగాగాని వెలుకిలేళ్ళకులకు తీసికొనివెళ్లరాద. ఈకోటివలన ఈనెల 10 వ తారీఖున ప్రకటించిన 785 డబ్బి యునంబరు నోటీసుద్దుపడి పోవుచున్నది. ఈదేశములో ఉన్నిగుడ్డలకు పనికిరానిమోటు శిక్కికి ఈనెలమున వర్తిం పడు.

దూ ది స భ.

జిల్లా నవంబరు 20:—దూది పరిశ్రమలనుగూర్చి వివా రించుటకు జిల్లాలో రాబోవు సోమవారమునాడు సభజరుగును. ఈ సభకు పంజాబునుండి సర్ మిచ్చెల్ థెంట్ గారు, బొంబాయినుండి టి. టి. కె. సర్ జెమ్మ కె. లిల్ గారును, సముద్ర రాష్ట్రములనుండి ఆర్. టెంబెల్ గారును, మధ్య పరజాలనుండి సి. ఈ. లో గారును, మద్రాసు రాజ ధానినుండి డి. టి. ఛా. డి. లో గారును, తెంగాలనుండి హ. వ. ధర్మ గారును వచ్చెదరు.

స్థానిక వార్తలు.

ఉద్యోగములు:— టి. సి. మెంటిస్ వి. సి. ఎస్ గారికి మెడికలుకర్మ ఫీకట్టువలన ఆర్డరు 19 వ తేదీనుండి ఒకనెల 21 రోజులు నెలపు ఎక్కువ చేయబడినది.

చెన్నపురి కార్పొరేషను:—లెల్లదలచేయబడిన కార్పొరేషనుసభ ఈనెల 25 వ తేదీ బుధవారము సాయం కాలము 5-15 గంటలకు కార్పొరేషను మండలిమున జరుగునని తెలియుచున్నది.

మరణిగాన సభ:—బార్డిటవును వారాయణమెదలి డి. డి. 24 వ నెంబరు గృహమున ఈనెల 22 వ తేదీ ఆది వారము సాయంకాలము 4 గంటలకు వద్దాననబాయిగారు నందనాదు చక్రవర్తిమును హరికథా కాలక్షేపము జరిగెదరు.

చెన్నపురి యధ్యధి:—నిర్మితి యదయము వరకు చెన్నపురి యధ్యధికు 2 005 025-12-6 రూప్య ములును, వై. ప్రా. యా. గారిచే నెలకొల్పబడిన యధ్యధికు 6, 49, 449-1-6 రూప్యములును పోగయిన దని తెలియు చున్నది.

చెన్నపురి పొద్దుమల సంఘము:—“మతము, యధ్యము” అను విషయమునుగురించి చింతాద్రాపేట సింగన నెట్టికెడిలోనున్న స్కూలు హాలునందు పి. లక్ష్మీనరసు నాయుడుగారు చేపు సాయంకాలము 6 గంటల కుపస్య సింపెదరు.

తిరువళ్ళి క్షే. పో. దా. సంగీతసభ:—ఈనెల 22 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువళ్ళి క్షే. పి. ర. గారు. మొదలికెడిలో 81, 82 నెం. రు. లోనున్న, కా. దా. హాలున మహానాటక వీణ. మ. గా. రా. శ్రీ శేఖ. ము రావుగారు ఘటపాయధ్యమును నాయించెదరు.

వచ్చయప్పకళాశాల వేదాంతవిద్యార్థుల సంఘము:—ఈసంఘము తోపున “విమాంసదర్శన” యను విషయమును గురించి ఈనెల 23 వ తేదీ సోమవారము సాయం కాలము ఆకళాశాలయందే మ. గా. రా. శ్రీ, ఎస్. తుప్పస్వామి రా. శ్రీ. ఆచార్యుల్ ఎస్. ఎ. గారుపస్యసింపెదరు.

రాజభక్తి:—ఈనెల 15 వ తేదీ ఆదివారము నాడు పుంగనూరు కుమ్మరికి పాఠశాలలోని పిల్లలందరును ఆయురికి సహాపమునన్న శ్రీఅంజనేయలవారి ఆలయమున ఇప్పుడు ఐశోపాలో జరుగుచున్న యధ్యములో శ్రీపంచమ బార్డి నక్రవర్తిగారికి సంపూర్ణవిజయము కలుగునట్లు ప్రార్థించి గని ఆయురినుండి ఒకరువ్రాయుచున్నారు.

మహామృద్యు యువజనసంఘము:—చేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు మహామృద్యు (ట్రయినుంగు స్కూలు నందొక సభజరుగును. “మాప్రజ కయొక్క మానుష ప్రవర్తనము” అను విషయమును గుంచి మోట్స్ అబులు మజీ దు సాహేబు “షరారు” గారుపస్యసింపెదరు. మోట్స్ నవాబు తంజములు మాన్సేనుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

సాంవత్సరి కొల్పినము:—పి. ఎస్. స్కూలు లోని వాజ్మయాభిగృధి సంఘముయొక్క సాంవత్సరికొల్పిన ము చేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు లబ్ధు చక్రవర్తిహన్న మాధన భాగునందు జరుగును. దివాను బహద్దరు ఎ. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారు రుపస్యసింపెదరు. గా. కా. బట్టు దొరగారగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

చెన్నపురి క్రిస్టియను కళాశాల:—ప్రతిసంవ రము ఈకళాశాలయందలి విద్యార్థులకు కార్పొరేషను జరిగిన మర సటిదినము బహుమతులిచ్చు వాడుక గలదు. ఈసంవత్స రము వారి పరికములు 2 హుతులి పుస్తకములు చిల్కా సఅను యోడమీదవచ్చుచుండగ ఎన్నెను జన్మన నావ దానిసిముంచి వేసినది. కాబట్టి విద్యార్థులకు బహుమానము లానంకుట ఎప్పుడుజరుగునో తెలియట. డె. ప్రస్తుతిమునెల్లపుడూ చేయబడినది.

బి. ఏ. నారనరట్న పరీక్ష:—గౌరవనీయులగు జి. హెచ్. ధోతుగారును, గౌ. కనకండు టి. పి. లెగ్గెడ్గి గారును, గౌ. పి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రి గారును బి. హనమం తరావుగారును, కనకండు కిమపుగారును, ఆర్. కిటిలహేల్లు గారును, కనకండుయి. ఎస్. మక్కిస్వలుగారును, యి. డబ్లి యు. మిడిలు మాపుగారును, కనకండు జి. బల్క్రిముగా రును, బి. ఎ. వ. కేశవుగారును, దివాను బహద్దరు ఎల్. ఎ. గోవిందరాఘవ అయ్యగారును, కె. వి. కం. గా. వార్డులు గారును, కె. రామానబా చార్డులుగారును, కనకండు మెట్టనుగారును, కె. గణపతి అయ్యగారుగారును, ఆర్. ఎల్. జోన్నగారును, ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యగారును, దివాను బహ ద్దరు. ఎల్. డి. స్వామి కన్నకెళ్లగారును బి. ఏ. గౌరవ పట్టపరీక్షావిషయ మైయాలోచించుటకొక మిట్టికిందనేర్పడి

THE GREAT EUROPEAN WAR.

OPERATIONS IN AFRICA:

LORD CREWE'S STATEMENT.

The "Goeben" Badly Hit.

OCCUPATION OF FAO: FURTHER DETAILS.

BRITISH WAR LOAN FATLY SUBSCRIBED.

(REUTER'S AGENCY.)

GREAT BRITAIN.

The Indian Troops. SUPPLY OF WINTER COMFORTS. Question in the Commons.

LONDON, November 20.
In the Commons to-day Mr. Tennant, replying to a question, said that Indian Troops were sent from India equipped on a winter scale. They received in addition flannel shirts, woollen vests and drawers. Arrangements were being made to supply them with serge coats consignments of which had already been sent.

Medical Aid at the Front.

Semi-Official and Private Hospitals.

Their Removal from the Lines Contemplated.

ALLAHABAD, November 20.
The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Post's" correspondent in Belgium anticipates that the various semi-officials or private hospital organisations will henceforth be kept strictly away from the front. There are ladies flitting about the lines who do great deal of travelling and little nursing and, in official opinion, some hospital helpers regard the war in the light of theatrical performance.

The Revenue Shortage.

Estimated at 11 Millions.

ALLAHABAD, November 20.
The "Pioneer's" London Correspondent wires:—Mr. Lloyd George has estimated the revenue shortage at 11 millions which the extra expenditure of 328 millions made 339 millions for which he has sought to provide by taxation and by a loan together. (Censored.)

Operations in Africa and Persian Gulf.

Discussion in the Lords.

Lord Crewe Explains.

LONDON, November 20.
In the House of Lords last night Lord Curzon asked for information regarding the operations in East Africa and the Persian gulf.

German Strength in East Africa.

Lord Crewe emphasised the necessity for maintaining the position in East Africa where Germans had a formidable force. It had been necessary to import Indian Troops and there had been seven actions in British territory resulting in nine hundred casualties.

Expeditions to the Gulf.

Lord Crewe explained the objects of the despatch of an expedition to the Gulf and expressed the utmost confidence that the step would be received with much approval by the Moslem world in India and other parts of the Empire.

The War Loan.

More than Fully Covered.

LONDON, November 20.
By yesterday evening over Six Hundred Millions had been subscribed for the War Loan. It is estimated that the City subscriptions alone will amount to close on Seven Hundred Millions.

In order to avoid separate flotations the following advances will be made:—To Canada Twelve Millions, Australia Eighteen, New Zealand Five and quarter, South Africa Seven.

THE LATE EARL ROBERTS.

Indian Troops at the Funeral.

The Scene at the Cathedral.

LONDON, November 19.
An Indian Mountain Battery preceded Earl Roberts' bier. A representative group of Indian officers were seated in a prominent position in the Cathedral. Four Irish guardsmen with an officer, guarded the catafalque during the lying-in; stat-Queues passed throughout the afternoon more than one wounded Indian Soldier being included.

Indian Nobility at the Funeral.

LONDON, November 20.

The attendance at Earl Roberts' funeral included the Maharajahs of Jodhpur, Bikanir, Kishengarh, Sir Pertab Singh, Bharatpur, Akalkot, Kunwar Tikari Malik Hyat Khan, Perbi Singh of Jodhpur, Captain Rup Singh and Bahawalpur.

THE VICEROY'S TELEGRAM

Lady Roberts' Reply.

DELHI, November 20.

The following telegrams are published for information:—

The Viceroy to Countess Roberts:—Telegram dated Delhi November 14:—

"On behalf of India, I wish to express the general feeling of sympathy and sorrow on the death of your illustrious husband to whom India is so deeply indebted."

Countess Roberts to the Viceroy:—Telegram. Ascot 18th November 14:—

"Grateful thanks for India's message".

MOURNING IN BOMBAY.

Exchange Banks Closed.

BOMBAY, November 20.

All exchange banks in Bombay closed business this afternoon as a mark of respect to the memory of Earl Roberts. Flags on public buildings were flown at half mast.

FRANCE.

The Military Situation.

A Quiet Day.

A Communique.

PARIS, November 20.

An evening communique says:—The day has been particularly quiet. There is nothing to report.

A PARIS COMMUNIQUE.

Chanvancourt Destroyed.

LONDON, November 20.—(5.30 P. M.)

A Communique issued in Paris says:—

Yesterday was characterised by an almost total absence of the enemy's infantry attacks while their artillery was far less violent. The weather has been extremely bad and in Flanders snow is falling. Owing to floods at Ramscapelle two 165 millimetre mortars were abandoned by the Germans. There has been intense cannonade southward of Ypres. Nothing of importance has occurred in the centre. The enemy in Argonne made three vigorous attacks all of which were repulsed. The Germans have re-occupied part of Chanvancourt which has been destroyed. We have progressed further east.

BELGIUM.

German Retreat from Belgium.

Considered Improbable.

German Obstinacy.

ALLAHABAD, November 20.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—The Military correspondents of the "Times" and "Morning Post" both discredit the suggestion that a German retreat in Belgium is imminent and opine that the enemy will hold their present positions unless forced to retire. The "Times" correspondent rejoices at this obstinacy of the German Corps in Flanders since it means fewer at the decisive point. When the Preobagensky Guards are approaching Potsdam and the Cossacks at Aman are riding through the Brandenburg Gate the German school boys and old men of the Landstrum will be breaking their necks against the granite line of the western allies.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Entrance to Libau Blocked by Germans.

LONDON, November 20.

A Berlin communique says that a part of the German Baltic fleet has blocked the entrance to Libau by sinking ships.

RUSSIA.

Naval Action with "Goeben" A Detailed Account.

PETROGRAD, November 20.

The Naval Staff reports that the Russian Naval Division proceeding towards Sebastopole, sighted the "Goeben" and the "Breslau" twenty five miles off Chersonese light-house.

The "Goeben" Forced to Fight.

Russians manoeuvred into a battle order and brought the enemy to starboard.

The "Goeben" Severely Hit.

They opened fire at forty cable-lengths and the first discharge from the twelve-inch guns of the Flagship "Boyatoievskaf" hit the "Goeben" and caused an explosion and outbreak of fire. Russians continued to make an excellent practice and the "Goeben's" hull showed the effect of several explosions. The "Goeben" opened fire after some delay. The Germans had evidently been taken by surprise. The "Goeben" fired broadsides from heavy guns aiming solely at the Russian Flagship.

Disappeared Into the Mist.

After an action lasting fourteen minutes, the "Goeben" described a semi-circle and disappeared into the mist.

The "Breslau" Escapes.

The "Breslau" throughout took advantage of her superior speed to keep out of range.

Russian Casualties.

Russians had a Lieutenant and twenty-four men wounded.

THE RUSSIAN OPERATIONS.

Desperate Fighting.

Important Positions Taken.

PETROGRAD, November 20.

It is officially stated that the battles between the Vistula and Warta rivers and on the line Czenstochowa-Cracow have assumed an extremely desperate character, constantly fluctuating between offensive and defensive. We are attacking strong positions in East Prussia and have captured a portion of them, four and half miles east of Angerburg. We have also seized the passage between the lakes Buvelno and Yrkio capturing nineteen guns and six mitrailleuses, and several hundred prisoners. Our offensive continues in Western Galicia.

SERVIA.

Servians Evacuate Valjevo.

LONDON, November 20.

The Servians acknowledge that they have been obliged to evacuate Valjevo.

TURKEY.

TURKEY AND THE WAR.

British Occupation of FaO.

Further Progress of Troops.

DELHI, November 20.

After the capture of the Turkish Fort at FaO, the British Force proceeded up Sgattel-Arab. Disembarkation of troops commenced at Sanjoh on the right bank of Shatt-el-Arab on the 6th November. On the 11th November the Turks attacked British outposts but were repulsed with loss. The British casualties amounted to:—killed:—1 British Officer Major Ducat, 20th Infantry, wounded:—1 British Officer Capt. Franks, 117th Mahattas, 1 Indian Officer, 6 Indian rank and file. On the 15th November, the British Force under Major General Sir A. Barrett resumed the advance. The Turks were found in position at Sahun and were attacked by General Deiaini. After a sharp action in which the British warships co-operated the position was captured and the Turks driven back with heavy loss. Several prisoners and two machine guns were captured. British casualties amounted to British Officers 2 wounded rank and file British 5 killed, 35 wounded. Indian 3 killed, 16 wounded. On the 17th November the British advance was continued. The Turks who now numbered about four thousand five hundred, with 12 guns were encountered holding a strongly entrenched position near Zain, opposite Sahun. Though the advance was over a level open plain without cover and was stubbornly contested by the enemy, outposts were stormed and Turkish trenches with loss of two guns, a number of prisoners, much ammunition, their camp equipment and many animals. British casualties amounted to officers 3 killed, about 15 wounded, rank and file about 35 killed about 200 wounded.

Action against Turks.

LONDON, November 20.

PETROGRAD:—Action is proceeding along the whole front in the Erzum District. Operations are hindered by the condition of the roads.

TELEGRAMS.

UNITED STATES.

Naval Operations.

Firing on an American Cruiser.

Turkey Asked for Explanations.

LONDON, November 19.

America has asked for explanations from Constantinople of the recent firing on the cruiser "Tennessee's" launch, in which the Commander was proceeding to Smyrna to pay a call.

The American Stock Exchange.

Opens To-day.

NEWYORK, November 17.

The Stock Exchange opens on Saturday with certain restrictions regarding minimum price.

RE-OPENING OF NEW YORK STOCK EXCHANGE.

Postponed.

LONDON, November 21.

The re-opening of the New York stock exchange has been indefinitely postponed as the announcement immediately led to indications that the opening would be attended by immense liquidations.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

CABLES TO THE VICEROY.

The Attempt at Ypres.

Attack by the Prussian Guards.

DELHI, November 20.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 18th:—Fighting in Belgium continues severe. No change of position reported there or France. An eye-witness describing the supreme effort of Prussian Guards on the 11th November to take Ypres and break through to Calais, says assaults at the end of October by infantry on the line having failed the best German troops were called for and at intervals employed in minor attacks and heavy bombardment designed to weaken our resistance. On the early morning of 11th most furious Artillery fire yet employed commenced followed by the full attack of the Prussian Guards. Though the casualties before they reached our lines must have been enormous, such was their resolution and momentum that they succeeded breaking our line in three places, but were counter-attacked and driven back to the line of trenches. Germans have thus failed to capture Ypres from which they are still kept four or five miles distant.

Difficulties of Russians.

On the Eastern fronts the battle on a large scale is developing between Vistula and Warta Rivers. The Germans are in great force between Plock and Baczka and the Russian forward movement is much hampered by the thoroughness with which Germans destroyed Railways, roads and telegraphs during their retreat. The Russian Cavalry had prevented them from using carefully prepared position behind Warta.

Russian head-quarters report the march of advance guards towards Erzeroum.

Tribute in Parliament.

In the House of Lords Lord Kitchener said:—To the end Lord Roberts took the keenest interest in India and the Indian Troops and to the great Indian forces in the field he made the last journey. Lord Curzon said that Lord Roberts was the embodiment of the finest traditions in the Indian service and incarnate spirit of the Indian Army, a rare example of simplicity and purity of life and at home more religious-minded.

Lord Curzon said:—India will mourn Lord Roberts as no other man now alive and the Indian Army cherish the thought of the last visit paid them.

In the Commons Mr. Asquith spoke of his consummate strategy, rare powers of leadership, mastery both of the service and practice on the art of war, and his undisputed place amongst the greatest British Captains. Only a few weeks ago Lord Roberts pressed on them the desire to be of use in whatever capacity.

Export of Wool.

An Explanation.

DELHI, November 20.

A notification published in a "Gazette Extraordinary" prohibits the taking of raw wool by sea or land out of British India. This supersedes notification 735 W of 10th instant. This prohibition does not apply to coarser qualities of wool not required by manufacturers in this country.

THE COTTON CONFERENCE.

To be Held Next Monday.

DELHI, November 19.

A conference to consider the situation in connection with the cotton industry assembles at Delhi on Monday and will be attended by Sir Michael Fenton from the Punjab, Mr. G. S. Curtis and Sir James Beglre from Bombay, Mr. C. E. Low from Central Provinces, Mr. R. Bailey from United Provinces, Mr. D. T. Chadwick from Madras and Mr. H. F. Howards from Bengal.

Bomb and Bullet: Nobody Hurt.

CALCUTTA, November 20.

Yesterday evening at Madaripur in Faridpur district a bomb was thrown at Benode Lal Ghosh, pleader, in his house. The bomb partly exploded and an injury was done. Two youths were suspected and an attempt is being made to capture them. They fired a revolver at Nibaran Sen and fortunately the bullet did not hit him.

TELEGRAMS.

CALCUTTA.

THE ARRAH TEMPLE MURDER CASE.

Date of Appeals.

CALCUTTA, November 20.

To-day, before the Chief Justice, the Deputy Legal Remembrancer, Behar and Orissa, mentioned appeals in the Arrah Temple Murder case and the Rajabazar Bomb case. He said the paper book in Arrah case was ready but that in the other it would be ready next week. Exhibits which were expected from Delhi had arrived. His Lordship fixed 2nd December for hearing of the Arrah case and asked Counsel to mention the Rajabazar case after the paper book was ready.

A Nepal Extradition Case.

An Interesting Point.

CALCUTTA, November 20.

To-day, the Chief Justice and Justice Feunon delivered judgment in the Nepal Extradition case in which Guni Sahu obtained a rule calling in question the legality of his arrest under the Extradition Act. The Political Agent on behalf of the Nepal Government, issued a warrant and addressed it to the Magistrate of Darbhanga for arrest of Guni Sahu and his delivery. The accused was a Nepalese subject who had fled from Nepal to British Territory and the case against him was that he had committed, or was supposed to have committed murder which was an extraditable offence. Their Lordships held that the District Magistrate's function was to execute the warrant and in so doing he performed in accordance with his legal duty an executive act. Their Lordships declined to interfere and discharged the rule.

BOMBAY.

Italy and the War.

ITS NEUTRALITY.

A Pronouncement in Bombay.

BOMBAY, November 20.

Contradicting bazar rumours with regard to Italy joining the other side of belligerents in the present war, the Vice and Acting Consul for Italy in Bombay published an official declaration that Italy's decision to maintain strict neutrality is in no way altered.

An Italian on the Situation.

Dr. G. Scrinzi, an Italian resident of Bombay writing to the "Times of India" in this connection says:—"Italy's neutrality has been the greatest act of war against Germany, a fact that the latter nearly realises. Declaration of neutrality was supported by practically the whole population of Italy to whom the Triple Alliance was always obnoxious. Summing up he says—"Italy's neutrality is not strict in the sense that it will never be broken. It is a powerfully armed neutrality ready for action. This can never be favourable to Germany nor can the Italian Government, owing to its constitution, override public sentiment. We have no Germans in our Army and Navy as the Turks have, and we can, therefore, never be at the mercy of a German "coup-de-main." If ever we enter the fight, it will be on the side of our traditional friend, England, and not on the side of our hereditary foes, the Austrians.

An Italian Stoker's Death By Accident.

BOMBAY, November 20.

An Italian stoker named Pip ni Capri of the steamer "Capri" while trimming coal on board accidentally fell down a hallow with a ton of coal on top of him. It was found on extricating him that he was dead.

THE BOMBAY BANKING COMPANY'S CASE.

Transferred to the Next Sessions.

BOMBAY, November 20.

At the Criminal Sessions of the Bombay High Court to-day before Justice Macleod a case in which Srichar Krishna Rao Kothwale, late Manager of the Bombay Banking Company and two others were charged with committing and abetting criminal breach and falsification of accounts came for hearing. The second accused was the nephew of Srichar and the third accused a friend and commission agent of the Company. Embezzlement related to nearly Rs. 51,000. On the motion of the Advocate-General for the crown His Lordship transferred the case to the next sessions. His Lordship also admitted the third accused Rupchand Sarupchand on bail for Rs. 5000. (Censored.)

SIND.

An Income Tax Suit.

Government's Refund.

KARACHI, November 20.

It has been considered that no suit can lie against the Government in connection with the levy of income tax. But a suit was brought by Messrs. Mathuradas Hirani and Co. on behalf of Mr. Cordero, a retired Officer of the Telegraph Department for refund of income tax levied on him. The Government did not defend the suit and the amount recovered from Mr. Cordero was returned through the court. The facts of the suit were very interesting. Mr. Cordero purchased a house at Karachi in 1882 and sold it in 1911 making a profit of Rs. 3,000. The income tax authorities considered this profit as income accrued to Mr. Cordero in 1911 but the contention of the lawyers was that it was merely changing of property. The Government, agreeing to this contention refunded the money. (Censored.)

TELEGRAMS.

UNITED PROVINCES.

A Train Collision.

Passengers Killed and Wounded.

SAHARANPUR, November 20.

The District Traffic Superintendent of Saharanpur wires:—Collision occurred at about 2.30 at Sambgy near Ambala between Down—Lahore Bombay Mail and 6 Down Dehra Dun passenger. Eight passengers were killed and twenty-two injured travelling by 6 down. Nobody was hurt in the mail except the engine crew who were slightly injured. The cause of the accident is under enquiry. Traffic has resumed.

GENERAL.

BENGAL MEDICALS.

To Report Themselves Before A. D. M. S.

CALCUTTA, November 20.

In connection with the Bengal Medical Corps Dr. S. N. Roy and Dr. J. M. Das Gupta have been instructed to report themselves to the Assistant Director of Medical Service, Poona, Major Chaudhury of Madras, another brother of Justice Chaudhury who was directed to keep himself in readiness is now on his way to Secunderabad before being sent to the front.

Spitting on a European's Coat.

Accused fined.

BOMBAY, November 21.

A novel case of public nuisance was disposed of by Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate yesterday. A Hindu up country man was charged with assault and mischief by William Walker who stated that as he was passing the accused on Hornby Road the latter spat betel juice on him spoiling his coat. The accused said he did it accidentally and not intentionally. Walker filed a case with a view to draw the attention of the public to the pernicious practice of expectorating on public pavements. The Magistrate fined the accused Rs. 5.

"VOKKALIGARA PATRIKA" CASE.

Accused Fined.

BANGALORE, November 20.

The City Magistrate to-day passed judgment in a newspaper libel charge brought against six persons connected with "Vokkligara Patrika" a local vernacular journal about a year ago. Mr. Deppa complained on behalf of the whole community of Kurbars of Mysore that their social status was criticised as being inferior to that of certain others. The court found three persons guilty and fined them Rs. 100 each namely Boris the writer of the article, Marapa the printer and publisher and Venkataramaya the Editor, acquitting another accused who is the Manager and pressman.

Charge Against a Railway Guard

For Attempting to Outrage.

Modesty of a Woman.

BANGALORE, November 20.

Mr R. B. Plumer, District and Sessions Judge, sitting as Justice of Peace to-day began the trial of guard T. Woods of Madras and Southern Maharatta Railway on charge of outraging the modesty of Mrs. E. Sweeney of Channapatna while travelling to Bangalore on 20th October. The allegations are that the accused removed the complainant's servant from her compartment and made improper overtures to her and did not leave the compartment till she threatened to jump out of the train. He got down at the next station on off-side. The Railway Police are conducting the prosecution, the defence being in the hands of Mr. B. Lawrence, Barrister.

The Impending Big Battle.

LAHORE, November 20.

The correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables.

LONDON, November 19.

In the coming Russo-German struggle the German left will apparently rest on the Vistula at Plock and the right on the Warta at Uniejow. The Vistula is sufficient to protect the flank although the Germans on the north are appreciably further down the stream. The Warta is possibly a sufficient protection at Uniejow as it there runs in several roughly parallel courses. Apparently the Russian troops whose presence was recently indicated between the North and the frontier are not taken into account.

A Trap.

The "Telegraph's" Petrograd correspondent says if the Germans north of the Vistula advance to Plock they will find themselves in a trap.

German Casualties.

The "Times" Copenhagen correspondent says:—Official list of Russian casualties give a total of 5,49,247. The Bavarian Saxon and Wurttemberg losses are estimated at over 4,00,000.

Jeddah Pilgrims Arrival.

BOMBAY, November 21.

The Asiatic Steam Navigation Company's steamer "Sardar" under Captain P. Ockerji brought in Bombay 491 pilgrims from Jeddah.

విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకాభినందనసభ.

కా. శివస్వామి అయ్యరుగారి యువన్యాసము

(జెనకటి సంచికానుబంధము.)

కార్యవర్గము

పౌరసత్వాధికారు లగు మీరు మనస్థానిక పరిపాలనా సంఘములలోను పురపాలనా సంఘములలోను శ్రద్ధ వహింప వలెను. స్థానిక స్వపరిపాలనా వాతావరణము గాఢాంగ కాద్యము రీతిలోను చేతనకాగ్రాహ్య చర్యోత్సాహమునకును మనలను తగినవారిగా చేయుటకు తగినశక్తి నొసంగును. ఈ చేతన నందును నితర చేతనల యందును గూడ సమర్థులగు వారికి కొండతము స్థానిక సంఘములలో పనిచేయుట కవగీకారము కనబడుచున్నది. ఇందులకనేక కారణములు చెప్పబడియు న్నువి. వానిలో ముఖ్యమైనకారణ మొక్కటికలదు ఈస్థానిక సంఘములలో నెక్కింటియందు సభ్యుల నెన్నుకొనుటలో లంగిండి తనమును ఎన్నుకొను వారిని ఎన్నుకొనబడువాడు ప్రాంతము నీచ విషయము మితిమీరి యున్నవిగాన మర్యాద గలవారను ఆత్మగౌరవము కలవారను ఈ యెన్నికలలో నెరవేరగలుగుట యసాధ్యమని చెప్పడుచున్నది. కాన నీ విషయమున మీరీ యెన్నికలను నిర్దుష్టములు గ వొనర్చ ప్రయత్నింపవలెను. అందులకు ఎన్ను కొనువారికిభోధించి వార ట్లెన్నుకొనుట యందు వారి గలయుత్తర వాదిత్యముయొక్క పరమాధ్యక్షును వారుగ్రహింప గలుగునట్లు మీరుచేయ ప్రయత్నింపవలెను. జాతి-యతిము-సాంఘిక నితియొక్క సాహజ్యము నెవముగా నెన్నుకొనబడు టకు మీరెన్నడును ప్రయత్నింపరాదు. ఈ సంఘములలో నెక్కింటియందు కత్తిలేవుటకు వలన పక్షి భంగము కలుగు చున్నది. కాన నట్టి కత్తికలంబనస్వభావమును నిర్మూలించుటకు మీరు ప్రయత్నింపవలయును. మీరట్టి స్థానిక సంఘములలో సభ్యులుగా నుండకున్నను వన్ను చెల్లించు ప్రతి పౌరుడును గల బాధ్యతలకు మీరు తరవాదము గాకపోయి గాన పరిపాలనా విధానమును గమనించుచు లోపములను పరిపాలనాభాసములను తిట్టించినప్పుడు మీరు వానిని వెల్లడి చేయుటకు బాధ్యులగుచున్నారు. యోగ్యులగు వారుదాసిన మునగపరచుటయే యయోగ్యులు చెలరేగుటకు క కాశము కలిగించునది యగును. పుర పాలనా సంఘములలో చర్చింపబడువిషయములు పరిగణయములగు నగరసంబంధ విషయములేగదాని మీరాసంఘములను నిరసింప నోకును.

శ్రీ శ్రీశేషులగు శ్రీ శ్రీశేషులైన గారు. పాల్ల మెంటు సభలో నట్టి సామర్థ్యమును మాపక శ్రీయాయనము ముఖ్యముగాయన ప్రారంభమున బింగులపాముపుర పాలనాసంఘమున నలవకచు కొనిన పరిణామములను గూర్చి. సంఘముల జనాను మూల్యములగు యోగ్యులను చేయుటకు వారికంతయేని యవకాశముకలదు. పౌరులకు యిహలోక సంబంధసౌఖ్యముల నన్నిటిని సమకూర్చుటకు సాధకములని తోచినపనులన్నియును చేయుటయును ప్రజలలో విద్యవిస్తారముగ వ్యాపింప చేయుటయునుగూడ స్థానిక సంఘములు చేయవలసిన పనుల లోనివే యగును.

పరిశోధింపబడని విషయములలో కొక్కటి యగు చేయవలెదగ్గ విషయమునుగూర్చి మీలో కొందఱైన శిఖిమాన ముకలగవచ్చునని నేను తలంచెదను. ఈసాంప్రదాయముల యందు చేయుటలో సభి సంఖ్యాకలగు వారుగూడ విశ్వాసమును కలిగియున్న విషయమును మీరెంగియుంచును. పాశ్చాత్య వైద్య శాస్త్రము ప్రాచీన శాస్త్రము నుండి ఏమైన నెచ్చుకొనదగిన దున్నదా లేదా యను విషయము మనకప్పుడప్రస్తుతము గాని పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రము సభ్యునింజి చేయవలెదగ్గ శాస్త్రమును నిరసింపు యువజనలలో చేతన వైద్యశాస్త్రమును నేను వారుగా పరిశోధించితిని భాగాలముగ చెప్పగలవాంకొరకు గూడ తేరని నేను చెప్పగలవినట్లుండలను చింతించుచున్నాను. శ్రీ శ్రీశేషము సభిహాసింపి సాధికారముగ నిటుల నీవైద్య శాస్త్రమును మనము నిరసింపవలెననుకొనుట ప్రజల కావల్యమున గలగానే విశ్వాసము తొలగిపోవెను గాన జన మాతాధ్యక్షులను ప్రకృతి శాస్త్రమును మనము నిరసింపు ప్రాయములు ప్రజలమనస్సులయందు భాగుగ నాటునట్లు చేయుటకు ప్రయత్నింపవలసి యున్నది. ఈ సాధ్యాయపట్టి

మును బడసినవారు మీరవలంబించునట్లు కావరణములకన్న మిన్న యగు వృత్తివేసాంకులేను. ఇతరవృత్తులలో ప్రవేశించిన వారికొసంగబడు శతినములతో పోల్చి గూనినవో, నితర చేతను లందువలననే ఈచేతనునందు గూడ నీకాభిలాష వారికొసంగ బడు శతినములు తప్పకనే యున్నవి.

కాని ఆత్మపరిశోధనాభివృద్ధికిని విద్యాభివృద్ధికిని మీరు గల యధికావకాశములు భావిపురమంతయులోని వారి మానస మలను సన్మాదమునకు త్రవ్వగలుగుటకులను మీరు కలుగజేయెడి స్వావహుసంకల్ప ప్రియును ఆధికారు నాలోపమును జేయుచెట్టికముగ మరుపుకొనుటకు చాలినదిగానున్నది. మీరాత్మగౌరవము కలిగియుండుట కధ్యసింపును. మీవృత్తి గౌరవమును బాగుగ గుర్తింపును. మీరాగౌరవమును చేతన మునబట్టి గాక బాధ్యతను నుట్టి గణించవలెను.

సత్రికా సంపాదకులు:- సంపాదకుడు త్రొక్కరలసిన మార్గము ముగియుముకాదు అడుగడుగునకును గూడ నకాయ ములతోడనిండి మిట్టపల్లులతో గూడినదిగానుండును. అట్టి నిశాధికారుల నెడతేసి సంపాదకులు ఈచేతనుగాని విదేశముల యందుగాని కృష్ణకృష్ణులు కాకలిగించెప్పు సాహసించు నాతడు జంతు లేని వాడని నుడువదగును. అనిబిజ్జమైనను ఒకనియయముగల చెడుగులను మాత్రమే గమనింపరాదు. ఉధములనుగూడ గమనించుచుండవలెను. పరిపాలక వ్యవహారందంతయును క్రమభంగముగనే యున్నదని తలంచుకట్టియు ఆంగ్లరీపాలనమున భగభగండును సాధ్యమగు భూమిని దరియించుచున్నదని యేదైన బిజ్జమైనను వినుటకు చాల చింతిల్లనట్టియు సత్రికా సంపాదకు లిప్పుడు మనచేతమున నుండుగాని. గొప్పక దృగ్భావముతోడనే నిరంతరమును గాంజేతములనుపట్టి పాలించుచున్నందును పరిత్యజింపుడు. అట్టి విమర్శనములను విమర్శమునకే యున్నచుచేయును. నిమిషిక విమర్శము సభివృద్ధిచేసికొనుడు. అట్టివిమర్శన మును మీప్రతికర్తలుగూడ వినుటకు బద్ధులగుదురు.

విశ్వవిద్యాలయ బోధనము పట్టుముల బడసినవారిలో న్యంత్ర భావప్రకటనమును పరిశోధన సామర్థ్యమును తక్కువ గను న్నువని కొందరు నెవము చేయు చున్నారు. 1904 వ సంవత్సరపు కానన మే ౧౧ దువంతును విశ్వవిద్యాలయములు కేవలము పక్షి వైస్థానములగు మాత్రమే యుండెనయినను కళాశాలల యందు పుస్తక భాండాములను పరిశోధనోప కరణములను పరిశోధకోద్యోగములను గూడ నెర్పించబడియుండదని యిందు మీరు గమనింపవలెనని తోచెదను. పాశ్చాత్య దేశములలో గూడ చాలవర కేవలభావము లన్నియునేకలమువిశ్వవిద్యాలయములలోను కళాశాలలలోను విద్యాబోధకులగు నందు వారివలన మాత్రమే చేయబడుచున్నదని నేను తలంచుచున్నాను. బోధనావిషయమునందేయొకని ప్రత్యేకముగ నిమగ్నునిగా చేనబాలనట్టియు స్థిమదునెట్టియుపాధినికలిగింపబాలనట్టియు నామమాత్రముగ పరిశోధకోద్యోగమునగ్రహించి మనలో సమున్నత పోజున ధనులగువారు తమ జీవితమున నుత్తమకాలము నంతయు సంపాదకు దారవోసి పిచ్చుట నిరాధారగతికి పోవు డుట కెట్లు లంగీకరింపగలుగుదును. కలకత్తా విశ్వ విద్యాలయమున నవీనముగ పదాధి విజ్ఞాన శాస్త్ర బోధకుడు గ నియమింపబడిన నీ వెక్కిల్రాయయ్యురును, చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయమున వారు కేంద్రీకీకరింపిన గణిత శాస్త్రవేత్తనుగు రామానుజముగారును ప్రకృతిశాస్త్ర పరిశోధనమునగూడ మనవారు సమర్థులగుటకు ప్రత్యక్షప్రమాణముగ నున్నారు మనకళాశాలలలో పండితులుగను ఉపన్యాసకులుగను నున్న యువజనులలో కొందరుగూడ న్యంత్రభరిత శోధకును విమర్శనమునకును యభిరుచిని గనుపరచుచున్నారు. వాస్తవానిన వ్యాసములను మానినవో ననుమాల కార్యాచరణ మున కకకాశమున్న నూచన లగపడును.

విజ్ఞానన్యాసి.

విజ్ఞానమును వ్యాపింప చేయుటకు మనవిశ్వవిద్యాలయము వారితోగలకును గూడ నెట్టిప్రయత్నములను చేసియుండలేదు. అట్టిప్రయత్నము విశ్వవిద్యాలయాయోజనమున కెంతమాత్రమును భంగకారికాదనితలంపబడుటయే గాక అట్టివిశ్వవిద్యాలయముల కుండవలసిన దనయును స్వవిధముల అప్పజేసదనియును గూడ భావించుట యున్నది. జనసంఘమునందు విజ్ఞానమును ముగియజేయుమును వ్యాపింప చేయుట యును ప్రజల యాధిక సాధ్యములు సాధకత్వగౌరవమును సభి వృద్ధినికలిగించుటయును సామాన్యములకును విద్యాభివృద్ధియును గల భారతవ్యమును తొలగించుటయును తిరుగు ముఖ్యవిధుని పాశ్చాత్య దేశములయందలి విశ్వవిద్యాలయముల గమనించుచున్నది. ఈ చేతనను నెట్టి కిజ్ఞానము వ్యాపింప

చేయబడదగునాను నామరతెగలవారు గలరు. ఏదేమొకరిను యమున పట్టుములను బడచుగలిగి తక్కిన విషయములకును భూవాభివృద్ధిని బడచుగోర వాంకొరకవారు. కళాశాల యందు విద్యాభ్యాస మొనరించు నవకాశములేక ప్రవేశపరీక్ష వరకును మాత్రమే చరచగలిగినవారు చెందవలెగలవారు. వైమరిలారిన సెకండరీపరీక్షలందు విద్య యుపాధ్యాయులు గాను న్నవారు మూకరతెగలవారు. వీరిసంఖ్య చాలపెచ్చుగాను న్నది. విద్యార్థిహీనులగు ప్రజలు నాల్గవ తెగ వారు. విద్యా విహీనులగు ప్రజలలోను వైమరి మరీ పరీక్ష మాత్రమిచ్చి వారిలోను భూవాభివృద్ధి కలుగజేయుటకు చేకూర్చలేదు కనుక సాధకములుగ నుండవలెను. అట్టి భూవాభివృద్ధి కలుగజేయ దగిన శాస్త్రానికి (సైంటిఫిక్) గ్రంథములు దేశభాషలో లేవకుండు యొక కారణముగ తలంపబడలేదు. పట్టుముల బడచుగలిగిన మనవారుపయోగించ బోలిన మామూలు సాధానములైతేనే వారు బోధింపవచ్చును. అట్టి భూవదేశము వ్యాపకమున చేయబడుట యుచితమని తలంపబడినది. ఈ చేతనయొక్క నితిగతులు ప్రత్యేకముగ గమనింప వలసియుండునట్టి సందర్భము గల వరుటకులను ప్రజలభావమును, విశ్వవిద్యాలయములలో బోధింపబడుభావమును వ్యత్యాసమునకుట వలనను జనోపయోగ కరములగు శాస్త్రానికి గ్రంథములను నితర గ్రంథములను దేశభాషలలోనికి భాషాంతరీకరణము చేయుచి అట్టి గ్రంథములను ప్రకటిం చుటకు తగిన సక్రమపద్ధతి నవలంబించునవ కాశములను గూర్చి గూడ విశ్వవిద్యాలయమునా రాలోచింప వలసియున్నది.

సంగ్రామము

యధ్యము దారుణ పర్యవసానమేయైనను, దానివలన గూడ కొన్నిలాభములు కలుగక పోలేదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్య జ్యమునందన్ని భాగములయందును వారిలోను సంఘీభావ మేర్పడుటకు ఆంగ్లదేశ సార్వభౌమున కకాగ్రామైక వేగవేరు జాతిమతములుగల వారందరును రాజభక్తి నేకగ్రీవముగ ప్రకటించుటకును గూడ నిష్పదకాశము కలిగినది. విద్యా విరసములగూడ నెప్పుకొనదగిననూ సారము లను కొన్నిటి నీసంగ్రామము బోధించునదిగానున్నది విద్యా వ్యాపనమే లేకున్నచో, గాఢమును హృదయ పూర్వకమును నగునట్లుగ రాజభక్తి నిటుల ప్రకటించుట కవకాశము కలుగు నా? కొందూదేశమునందలి విద్యాధికుల తెగలోనివారి లో పములను గూర్చి జపపబడెను విమర్శనములెంత తీవ్రముగనండి ను అట్టి విమర్శనములు సాసభూతియుతములును, నిమిషిక కమును నగునెని అట్టివానిని నిరసింపవలెనట్టి. స్వచ్ఛక్తియు లెముకు కలదని విద్యాధికు లేన్నడును తలంచుటలేదు. జనులలో నుత్తములను పరిజ్ఞాన నిధులును నగువారిని తృణీకరణము తో మాచుచుండునట్టియు. దేశీయుల యభి నప్రాయములను గ్రహించునట్టియు దేశీయుల ప్రతిభలు వెల్లడించునట్టియు స్వాతంత్ర్యము విద్యాధికులకు లేనేలేదని నిరసింపనట్టియు దేశీయులయందు విద్యాధికులనుగల జనరంజకత కిని తొలగింపజూచునట్టియు విమర్శకును ఆంగ్లపరిపాలన కంతమాత్రమును నిక్కింపుచును కాజాలదు. భావనాశక్తి గల చరిత్రకారులను రాజనీతికోవిదులుగూడ నీస్వామభక్తి ప్రకటనమునలన కొంత గ్రహించవలసినది లేకపోలేదు. విదేశ పరిపాలనమునందు ఆంగ్లేయులకుగల మేధావీత్వమును వలన రాజ్యముల పరిపాలించుటకు టూటటులకుగల యసమర్థతను ఈ ప్రకటనము వెల్లడించుచున్నది. కవచధారియుగు నిరంకశక్రభుకుగాని చిన్నకత్తి చేబూనిన యధ్యవీరుడుగాని రాజభక్తి రీజములకు వెనజల్లజాలకు. ప్రజలతో కలసిమెలపి వారితో లీనమైయుండి వారిసౌఖ్యస్థితియు వారి యభివృద్ధియునే నేన విభాయకనులని భావించి వారికి వ్యాయమును చేకూర్చుచువారికి కృతి స్వాతంత్ర్యమును కలిగించుచు ప్రాజ్ఞత యను సామగ్ధాతియును పురోభివృద్ధియును లక్షణములుగల పరిపాలనములను గలుగు వివిధలాభములనున్నట్టిని వారికి నను మూర్ఖులుండెడి రాజనీతికోవిదుడు మాత్రమే యిట్టిరీజములు నాటగలడు.

భూమిశిస్తులో రూపాయకి ఆదావొచ్చున వసూలుచే నీక మొత్తములో నాల్గవంతు డిస్ట్రిబ్యుట్టులకు ఈక్రింద నెప్పబడినట్లుగా విభాగ మునంగబడినది. అనంతపురం జిల్లాకు రు 26,359 రూపాయలును, బల్లారిజిల్లాకు 46, 290 రూపాయలును, చిత్తూరుజిల్లాకు 84,459 రూపాయలును, కడప జిల్లాకు 21,621 రూపాయలును, గంటాచునకు 87,467 రూపాయలును, గోదావరికి 129,219 రూపాయలును, గుంటూరుకు 11,184 రూపాయలును, కృష్ణాకు, 14,862 రూపాయలును, కొరపూరుకు 107,66 రూపాయలును, కర్నూలుకు 86,220 రూపాయలును, నెల్లూరుకు 68,847 రూపాయలును, విశాఖపట్నంజిల్లాకు 9,837 రూపాయలును ఇచ్చిరని తెలియుచున్నది.

పోలీసు కోర్టులు.

ఎగ్జూరు కోర్టు.

ఈ నెల 10 - వ తేదీనాడు అల్లరిచేసినందులకుని పోలీసు నా క్షయమునకును దావా తెచ్చిరి. ముగ్గురు లో నొక్కఁడు వర్తకుడు; ఇంక వాడు వైద్యశాస్త్ర నిద్యార్థి. ఆనరే మేజిస్ట్రేటులు కేసును విచారించిరి. ముగ్గురులకు ఛేరీ రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. ముగ్గురులకును సాయలను విచారించుకొని తీర్పుచేసి మేజిస్ట్రేటులు ముగ్గురులకు జరిమానా విధించినది వింతగ నున్నది. కేసులు కుప్పకాపుగారు వాదించగా, మేజిస్ట్రేటులు విమర్శించి, విచారణా మాత్రమును ఎగ్జూరుచేసి మేజిస్ట్రేటు గారివద్దకి పంపిరి. వా రాకేసును విచారించుటకు పూనుకొనగా, తమయొక్క తాము విమర్శించి చివరకి కొను అధికారము మేజిస్ట్రేటుకు లేదు గాన, ఆనరే మేజిస్ట్రేటు తమయొక్క తమయొక్క వ్యవస్థలను వ్యవస్థలను విమర్శించి ఆ తర్వాత కాపుగారు ఆక్షేపించగా, ఈ మాత్రమే పరాంత మాను విచారించుటకై యీ నెల 26 వ తేదీకి విచారణ వాడయించిరి.

రాజు అను ఒకడు ఒక బండిని అద్దెకు పుచ్చుకొనెను. అందుచేతను అను ఒక కంట్లాక్టరు రాజును మరలించి కొంతమంది బండితోలువారిని కొంత సామానును తెచ్చుటకు పట్టాడికిని వారికి కొంత డబ్బును మండుగానిచ్చెను. ఈ బండితోలు వాండ్లు కొంతమంది చేసిరి. అయినను కంట్లాక్టరుకు కొంతడబ్బును పాకీయండిరి. కొన్ని గోడలు రాజు చనిపోయిరాతేను. ఈ సంగతి కనిపెట్టి కంట్లాక్టరు రాజు బండిని దొంగిలించి రాజును తక్కిన బండితోలువాండ్లను తనకు పాకీయండ్లబ్బును మారుగా రాజు తనకు అందించెయ్యవని చెప్పెను. అందుబండి అధికారి పోలీసువారికి రాజు యొక్క నమ్మకపుద్రోహమును తెలియపరచెను. ఈ కేసు చిట్టచేరినది మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణ చేయబడెను. అంతకు కంట్లాక్టరు రాజుతో చేసిన ఏకైకమత మబద్ధమనియు, ముగ్గురు దోషమునందు మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పి 6 వారముల కఠినశిక్ష తీక 50 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి.

కడచిననెల 15-వ తేదీని మైలాపూరులో శృంగారి యను వానిని చంపినందులకుని స్వామి అనువా దాదిగల నలుగురు చాది చేసియుండగా, పాక్షికుయొక్క బలాబలములను పరిశీలించి మేజిస్ట్రేటుగారు మొదటిమధ్యనియత్తు తక్కిన వారిని వదిలివెట్టిరిగా? ఆమెదటివాని విషయముకాద నెన్నటిదికము సంప్రదముగ విచారించుట మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి ఒక్కసంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

వృత్తాంత లేఖలు.

నగరం వార్తలు.

(ఒక విలేఖరుని యెద్దమండి)

మా గ్రామముందు ఎండలు బహుశీత్రముగా వాయుచున్నవి. చలి ప్రారంభమయినను, వైవాప్రకాశములన ప్రజలు కోగ వార ధయములేక యున్నారు. వ్యవసాయ వారులు పరిపాలకులకు నీరులేక కడు నిబ్బందులు ప్రదుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము యెద్దభయమునకు తోడు వృత్తయముకాద ప్రజలకు భీతిని గొల్పుచున్నది. వాయుకుకు కలమాడుటలేదు.

పుస్తక భాండాగారము.

ఈ గ్రామమున పుస్తక భాండాగార ముంచుటకు మా పెద్ద కరణముగారు శ్రయత, కొమంగిరి నరసింహమూడు ప్రయత్నించుటలను, ప్రీవిజుల్ ఫర్మాట్ అతిసాధ్యముగా వామేవ నచితుముగా నిమృటకు వాదనములు చేసి నటులను విరియించిరి. ఆ ప్రయత్నములు కొనసాగించి యిట్లుపట్ల గ్రామవాసులకు విద్యాదాన నెలనెడకు గాన అని వేడుచున్నాము.

నగరం మహమ్మదీయ రాజభక్తిసభ.

ఈ రోజు తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు మా గ్రామ షియామతస్థులకు మహమ్మదీయసోదరులు సుమారు 500 మంది దర్శకత్వగారు శ్రయత మవులవిద్వాగులాం రాజభక్తి సభనా సాహేబు గారియాజమాన్యముక్రిందసభచేసిరి. ఈసంభాషమున మహమ్మదీయనాయకు లనేకులు సభ నలంకరించిరి.

ఇప్పుడు జరుగుచుండు యూరోపు మహాసంగ్రామ మునుగూర్చి శ్రీగణాధిపతిగారు ముచ్చటించి శ్రీపంచమజాతి ప్రభువర్యో వాగ్దేవించుచు, టర్కీ-దర్బార్ని నిందించుచు, సభాసదుల నల్లంబులకు వాగ్దేవకరముగా నుపన్యసింపిరి. ఇతరోపన్యాసములు జరిగి రాత్రి 7 గంటలకు వైక ప్రార్థనలలో సభముగించిరి.

నర్సాపురం వార్తలు.

నర్సాపురం నవంబరు 12:- మామయకత్తెయ దొర వారు యీ నెల 7-వ తారీఖున, మారుమేరువైరా గ్రామము లకు సర్కూట్లువెళ్లారు. మరల యీ నెల 26 వ తారీఖు ప్రాంతముల యచ్చటకు వచ్చెదరని తెలియచున్నది.

వనసంతకం.

మాపట్టణమందలి విద్యార్థులందరు చేరి గడచినఆది వారమునాడు శ్రీద్రోణరాజు శ్రీతాపతిరావుగారి తోటలో కాత్రికసంతకంజరిసిరి. సుమారు 800 ల జనులకు భోజనములు పెట్టిరి. పురజనులును, ఉద్యోగులును కలసి, బ్రిటిషుకొనెనము వారికి అయిదోసా మహాసంగ్రామములో జయముకలకుట ప్రార్థనచేసి హరికథాశ్రవణము చేసిరి.

లోకనాథండు సంకెల స్తోత్రము.

ఈవిషయము, యిదివరలో, తమపులిలో నొకసారి వ్రాసియున్నాము. ఈవిషయలో, కాలువలపై ఆశేకవోట్ల వంశేనకుట్టిరి. ఉట్టెనలములను సోపులుండుట సహజము కాని వానిని, యిచ్చుకలను, ఆవణ లేకుండా ఉంచుట కడుదుర్భలముగా నున్నది. కడచిన ఆదివారమునాడు నర్సాపురం వంశేనయొద్ద నొకప్రమాదము జరిగినది. వంశేనక్రింద స్తోత్రలో పాలకొల్లువందచుట్ట బండియొకటి నిలచి యున్నది. నర్సాపురంనుంచి పాలకొల్లుపొవుటకు మరలొకబండి వంశేనపై వచ్చెను. ఈబండిలో ముగ్గురు వృద్ధులండిరి. ఈబండిమిసి, స్తోత్రలో నిల్చియున్న బండిని తప్పించుకొనుటకు బండినిప్రక్కకులాగెను. ఆబండి, పల్లములో బడిపోతూ కొట్టెను. ఈసంగతి మాజిజూబోర్డుమెంబర్లు, తాలూకా బోర్డుమెంబర్లు మరలొకర ఉద్యోగస్థులను, అక్కడనే ఉండగా జరిగినందున, వాచచ్చిటికి, వెళ్లి, ఆబండిని, అందులో నున్న మహమ్మలను తేవడిరి. ఇట్టి యువద్రవములు, చిరకాల మునుంచి జరుగుచున్నను, ఈవైకెప్పిన వార్యులను, దీనికి చిత్తేని నింతరకును ఆలోచించలేదు. వీరు చేయవలసిన పూనుకొన్న యిదివిశేష కష్టమయినవనికాదు, ఇప్పుడయినను వీరు, ఈవిషయము తగుశ్రద్ధవహించి, యీబాధనిరారణ చేసెదరని తలచెదను.

జాబులు.

I

దేలమసంఘాభివృద్ధి

అయ్యా! ఈ నూతన ప్రపంచములో ఎన్నియో సంఘ సంస్కరణసభలు గావించి సంస్కరణముగాంచుట వినుచున్నారము. మాదేలమవారిలో ఆమాట మందునైన గానించదు. వీరిలో కాలవ్యత్యాసమునపట్టి మార్పుచెందవలసిన విషయములు గణనాతీతములు. వీరిలో జనినారలలియు మొఖా సాదారలలియు యీనాను దార్లనియు మాడు తరగతులు గలరు. వీరి యితరవృత్తులలోగాని ఉద్యోగములలోగాని ప్రవేశించక నిర్వాహకులై పూర్వులు యుద్ధములలో మానప్రాణములుదాచుకొనిగడించిన స్వల్పఆస్తులతో ఒక్కొక్కటటుంబమున పడెని అంతకెక్కిన కుటుంబములైనను ఆలేరాబడితో జరుపుకొనుచు బుణ్యగ్రస్తులై మిన్నవంతులు కోచనీయము. మనలో సంఘసంస్కరణసభాధిపతులు కొందరు యావనము బయలుదేరి సంస్కరణలు గావించనియెడల మనము ఇప్పుడుండిన స్థితిలోకాడ నెకముందు ఉండబాలము గాన ఇంతియొక సునభూయలు అప్పటిపరిపాలకుల వైర్యములలోచేరి వారిమనస్సున కెక్కినట్లుయొద్దములలో ప్రవర్తించి గడించిన యీ దిరుదువాసులు యావనకులేగాని వేరుకావు. కాబట్టి మనము మనపరిపాలకులకు కృతజులమై నివేదించుకొని వాలంట్సులోచేరి వైర్యసాహసములు వెదజల్లి మన పరిపాలకులనున్నవకు లోనై భ్యానిగాంచ ప్రతియొకరు ప్రయత్నించ వేడుచున్నాను.

జమీన్దార్ వేదపవని.

II

చాలువేములకు బోర్డుస్కూలు.

అయ్యా! మా గ్రామానకు నలుదిక్కుల కొండలు ఉన్నవి. ఈ కొండగుట్టల మధ్య సుమారు 1000 ఎకరములగుల ఖుష్కి భూమి ఉన్నది. ఈ గ్రామానకు సుమారు 1000 జనసంఖ్య గలదు. మా పురంబున ఇంటికి 10, 12 మంది బాలుకు, బాలికలు, వీరల సంరక్షణకర్తలు గలరు. ఈ గ్రామంచున్నది. అయినను జనవృద్ధి ఎక్కువ గలదు. భూమి తక్కువ అగుటచే ప్రతివైపు తన కుటుంబమునకు చాలినంత భూమి కావలెనన్న దొరకక నిండా కష్టపడుచున్నారు ఇందులో నున్న కొంత భూమివైన సరియైన వర్షములేక దుర్బిష్టాదులు మెండు అగుటచే తొందర జెందుచున్నాము. ప్రతి సంవత్సరం భూమిలో ఫలించిన పంట కుటుంబ రక్షణకాగ్ధము నాలక చుట్టుపట్టున నుండు సాహుకారులయొద్దకు పోయి ధాన్యమును, దుడ్డును తెచ్చుకొని నిండా బీదలమై, జీవనము చేయుచున్నాము. మా ఊరిలో 4, 5-సంఖ్యల నుంచి ఎలిమెంటరీ పాఠశాల జరుగుచున్నది. ఈ పాఠశాలలో 50, 60 మంది బాలురు, బాలికలు చదువుచుందురు. మేము నిండా బీదల మగుటచే ఉపాధ్యాయులకు జీతము ఇచ్చి విద్య చెప్పించుటకు యత్నము లేదు. మేము ఇచ్చు జీతము ఉపాధ్యాయులకు కుటుంబ సంరక్షణ జరుగుట దుర్లభము. మా గ్రామంలో బోర్డుస్కూల్ ఉంచి మా పిల్లలకు విద్యాభివృద్ధి ఎక్కువ చేయుదరని మా జిల్లా దొరగారుడితోటి మేజిస్ట్రేటుగారికి అర్జీలద్దారా తెలిపితిమి. గవర్నమెంటుకు తగిన ద్రవ్యసహాయం లేదని మా గ్రామం బోర్డుస్కూల్ ఉంచుటకు యోచించబడునని ఇట్టి అప్పీలేషన్ చేసిన ఉత్తరవును దివెటి మేజిస్ట్రేటుగారు పంపిరి. ఇట్టి అప్పీలేషన్ మైన ఉత్తరవును చూచిన రక్షణమె నిరుత్సాహులమై మా పిల్లలు విద్యావిహీను లగునటుల లలాటమయ్యుచు విద్యను బోలు మే మేమిచేయుదుము! అని వగన వారంభించినాము. కొంతమంది బాలురకు తల్లిదండ్రాదులు పనులకు పిలుచుకొని పోయినారు. బాలురు కూడా స్కూల్ నుంచి పోవునపుడు దుఃఖాక్రాంతులై పోయిరి గాన విద్యాభివృద్ధి ఎక్కువ కలుగులాగున మా గ్రామంలో ఒక బోర్డుస్కూల్ వుంచి, బాలురకు బాలికలకు విద్య ఎక్కువగా కచ్చునటుల చేయుదరని వేడుచున్నాము.

పి. పెద్ది నారాయణరెడ్డి.

చీరాలనుండి యా గ్రామములొకటి (వాయుచున్నాము:- కడచిన 10, 15 సంవత్సరములుగా మా గ్రామము వ్యాపారవిషయమున మంచి యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. జనాభా గూడ ఒకమ్యునిసిపాలిటీకి ఉండదగినంతగలదు. మాయూనియన్ చేర్ మేన్ గారగు మ.రా.రా ఊటకూరు వేంకటేశ్వర శ్రేష్ఠిగారు 3-5-1912న ఒకస్కూలును స్థాపించిరి. ఆది వారి యాజమాన్యముక్రిందనే జయప్రదమగు అభివృద్ధిని గాంచినది. ఇందుకు వారెంతయు ధైర్యపాటులు. ఈనెల 8 వ తారీఖున ఈ స్కూలు చిరకాలము జరుగగలందులకు పరిపాలనా సంఘ వేర్పాటు చేయబడెను. మాయూనియన్ లోని ఇద్దలలో కొందరును. కారంచేడు నివాసులగు రాయబహదూర్ మ,రా,రా, జాగర్లమూడి ఉచ్చయ్య నాయుడుగారును, మ,రా,రా యాగ్గగడ్డ రంగనాయకులు నాయుడుగారును, అగ్రాసనాధిపతిగారిగు మ,రా,రా రాంపూడి జగన్నాథరావు పంతులుగారు జనరల్ వాడికి సభ్యులుగా, నేర్పాటు చేయబడిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారికి జయధ్వానములతోను సభ ముగింబడెను.

తెనాలి మహమ్మదీయల రాజభక్తిసభ:- మాతెనాలిలో వైష్ణవమార్గమున, ఆనరే మేజిస్ట్రేటుగారు నన్న సయ్యదు అబ్దుల్ రహీమాక్ సాహేబు బహద్దూరుగారి యాధిపత్యముక్రింద తెనాలి మహమ్మదీయులు తాలూకా హైస్కూలులో ఒకవైద్యసభ జరిపి వైసురాయిగారిని, మదరాసు గవర్నరు గారిని కమప్రభుత్వ విశేషకరించిరి. ఈసభలో యనావ్ మహమ్మదు హమీద్ డిక్ సాహేబుగారు తిరునెల్వలమగు రాజభక్తిని పద్మములుగావ్రాసి చదివిరి. సాహెబు యన్ రహమత్ సాహేబు, సాహెబ్ ఈనూత్ లేగుసాహేబు మహమ్మదు గారి సాహేబు, యన్. అబ్దుల్ హాఫీజ్. సాహేబుగారు తమతమ రాజభక్తిని శిల్పిండుచు నుపన్యసించిరి. ఈమహమ్మదీయ సంఘపు సెక్రటరీ సయ్యదు అహమద్ సాహేబుగారు తిరునెల్వలమగు రాజభక్తిని విశేషింపించుచు, నీసభ శేషములకు మిక్కిలి ఉత్సాహముతో పాటుపడి పనిచేసిన జనాబ హైస్కూలును సయ్యదు హమీద్ సాహేబుగారిని, యన్. జిలేమాక్ సాహేబుగారిని, షిక్రుమీరా సాహేబుగారిని మందనములొసరిరి. అగ్రాసన పతిగారి ప్రభుభక్తి పూర్వకముగ నవన్యాసముతోడను, ప్రార్థనలతో సభముగిసెను. అని ఒక మహమ్మదీయము వాయుచున్నాడు.

The Indian Casualties.

DELHI, November 19.

The following are the names of officers in the 12th list of casualties reported from France and Belgium:—

Killed in Action.

Capt. L. B. C. Tristram, Manchester Regiment.

Died of Wounds.

Jamadar Gersa (Chama Dikshit, 3rd Sappers and Miners, (previously reported wounded).

Wounded.

Lieutenant Middleton, Manchester Regiment.

Jamadar Indar Singh, 56th Sikhs.

Missing.

Lieut. Muilaly, 9th Bhopal Infantry previously reported missing now unofficially reported a prisoner of war in Germany.

WAR RELIEF FUND.

The Bombay Women's Branch. Its Remarkable Work.

BOMBAY November 19.

The amount of work that has been accomplished by the Bombay women's branch of the War Relief Fund up to date makes a remarkable record. Money subscriptions now amount to 2½ lakhs. During the past few weeks attention has centred in procuring warm flannel and woollen material from which comforters, mufflers etc., have been made and up to the present 45,000 yards of flannel and over 60000 of wool have been absorbed. While this has been done large quantities of similar ready made articles and quantities of Balaclava caps have been obtained for the equipment of Lady Hardinge War Hospital and three ambulance trains. Linen has been the principal requirement and for this work about 10,000 yards of material have been used. This work has been completed, both the Hospital and Ambulance trains being now ready to receive the wounded soldiers as they come to Bombay. Lately also a great amount of kind work has been done in providing warm clothes for the wives and children of the Rank and File of British Regiments recently ordered from India to cold climate in the west.

Returning again to the work done for the troops themselves it can be said that there is an Oliver Twist in charge of every section of the work. Assistance has been readily given by all the communities in Bombay and in addition to what has come from European hands the Parsis have made about 12,000 articles, the Mahomedans about 10,500 articles and the Hindus about 8000 articles, while all the work for Lady Hardinge War Hospital has been done by Indian ladies in Bombay. Altogether 28,750 articles of clothing have been made by the ladies of Bombay. "But we want more" is the appeal of the Women's branch of the Bombay Presidency War Fund.

COMFORTS FOR INDIAN TROOPS.

A Work Party at Lahore.

LAHORE, November 19.

Lady O'Dwyer proposes to hold a work party at the Government House, Lahore, every Wednesday morning during the cold weather from 11 to 1 o'clock, beginning from 25th November, to provide comforts for the Indian Troops at the front and to make up small parcels of gifts. These parcels will contain, in addition to clothing, such articles as are mentioned in the Army Department's list of suitable gifts, viz. chocolates, dried fruits, nuts, tobacco, cigarettes, small hookas, etc.

Books Forfeited.

BOMBAY, November 19.

To-day's "Bombay Government Gazette" notifies the forfeiture to His Majesty of the Gujarati book named "Turks Balkan Ladai Khag Pahelo" i.e. The Turks Balkan War part I by Munshi Mustafa Sayed Ali of Nausari being a revised edition of the book "Jange Balkan" declared forfeited in 1913 the revised portions having been printed at Bander Printing Press, Surati.

The New War Loan.

Quoted at Premium.

LONDON, November 18.

The War loan is being quoted at from par to half per cent premium.

Paris Theatres.

Now Re-opened.

LAHORE, November 11.

The re-opening of Paris Theatres, concerts and cinemas has been ordered in response to the requests of the proprietors. It is impossible now to take luggage to the continent without sending it to stations hours before-hand for examination. Passengers must arrive at stations in time to be searched.

Bombay Legislative Council.

Programme of Business.

BOMBAY, November 20.

At the next meeting of the Bombay Legislative Council which will be held on 8th December among other matters will be the introduction of five bills for first reading. The town planning Bill will be taken up for the second reading and the report of select Committee on this bill will be presented to the Council. Bills for the first reading are to provide for a survey of the town and inland of Bombay, a bill further to amend the Bombay City Land Revenue Act, 1876, bill to amend Bombay Medical Act, 1912, bill to decentralise and otherwise facilitate the administration of certain enactments in force in the Presidency of Bombay and a bill to authorise the levy of dues on vessels for the provision of lights on the coast of the province of Sind.

A Grant to War Hospital.

BOMBAY, November 20.

The Bombay Municipal Corporation at its adjourned meeting yesterday unanimously resolved to contribute Rs 30,000 as a grant to Lady Hardinge War Hospital.

BOMBAY, November 20.

Memorial service in respect of Lord Roberts will be held this evening at St Thomas Cathedral when His Excellency will be present.

All-India Weather.

SIMLA, November 19.

Rainfall has been nearly general in Chittagong coast and Northern Baluchistan. Elsewhere the weather has been dry. Slow developments of the disturbed condition in the south of Bay is taking place. The chief rainfall amounts are:—Chittagong, Harnal and Kalat one and half inches and Chaman threequarters.

FORECAST:—Decrease of rainfall in Baluchistan and extension into Punjab and North-West Frontier province.

A European Commits Suicide.

KARACHI, November 19.

Mr. W. D. Hedgert, Manager of the Karachi Branch Bombay Steam Navigation Company shot himself in his bathroom yesterday. The verdict was suicide when temporarily insane.

చిత్రలేఖ

అంధదేశమునకు సంబంధించిన మొదటి పరిశోధక (detective) కవల. మూడువందలలో మొదటి గ్రంథము. అతిచిత్రము! అతిమనోహరము!!

ఇందు విశ్వనాథముగ నవలించిన బుద్ధి చాతుర్యము, పూర్వచంద్రుని విచిత్రచర్య, ద్యుత్యక్తకామలాలినచేష్టలు వర్ణనాతీతములు. వేయే! ఈనవల జన్మప్రారంభించిన ముగించువరకు విడుదలవును. మధులమూటలు ఆక్షరమలనో చక్కని కాగితములపై మిక్కిలి యందముగ ముద్రింపబడినది. కల పది అంశాలు మాత్రము.

ఇంతే కాదు! మిక్కిలి తెలుగుగ్రంథములు కావలసినవేంటి పీల్చిన తక్కువ ధరకు పంపుదుము. ఎక్కువపుస్తకములు కావలసినవారికి మంచి కమీషను ఇయ్యబడును.

వలయువారు:—

మేనేజరు.

ఆంధ్రసారస్వత నికేతనము.

ఇన్నీసు పేట—రాజమహేంద్రవరము.

మదన కామేశ్వర లేవ్యము.

20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0.

దుర్బలుల పాలిటి వరప్రసాదము.

ఇదిమిక్కిలి వీరవృద్ధిని, ధాతుపుష్టిని, బలమును, కలిగించును, (2) మేహములు, నిక్కాక, నిప్పుత్తము, కుళ్లనల్లము, అతిమాత్రమును ఖండించును, (3) రక్తమును శుభ్రపరిచి వృద్ధిబొందించును. (4) వరములకు సత్తువనిచ్చి యావనమునుపూరించును. (5) ఆరోగ్యమును, సంకాశమును పొందగోరువారలకిదియే సమృద్ధులకు టానిక్, అది ఇచ్చిన యోగ్యతా ప్రత్యేకములనేకములున్నవి. 2 వట్టిలుచాలును, కలమిగుల స్వల్పము. పాలుగుంధిలేవ్యము:—రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమైనది. సవామేహము, మేహములు, పాడలు, పుండ్లు, జల, పాట్లు, రాబంటు, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, రసవోషము, మలబద్ధము మొదలగువాటలను 4 డబ్బీ నియ్యాలముచేసి పరిశుద్ధులకు రక్తమునిచ్చి దేహసాటములు హెచ్చించును.

20 తు. డబ్బీ రు 1 4 0 (4 డబ్బీ రు 4-8-0)

ఘనసారచందిని:—ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు మొదలగు అంతు (శుక్ర) రోగములను, మాత్రపుండుటకు ప్రాశస్త్యమును తక్షణమే మాన్పును. 2 వట్టిలుచాలును, డబ్బీ రు 1-4-0,

మాకాల్లాను ఉచితము, వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

5 రూ. వైద్యుని ఆర్డరుకు రు 1-3 0-2 0 కమిషన్ ఇయ్యచున్నది. పి.పి.అండుకో, ఆయుర్వేదసహజం, పాండునాథ, గుంజిల్లా

చదువలేగిన ప్రకటన.

కొనలెట్టి, పరస్పతి, సుఖాచన చరితలు రు 0-5-0

కల్యాణిణి - చంద్రచేప నవల 1-3 ,, 0-8-0

మద్రాసునవ్యము 1-శేరు రు 0-12-0; విశే ,, 8-8-0

సాతకాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకును.

N. V. & Son, 87, రామస్వామి కీధి, మద్రాసు.

చుండుకు నూనె

సీసా 1-కి 0-6-0. వి. పి. సహా 0-10-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టు, రాలులు, జల, గోకుడుపుల్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగఁ గలవు. అమృతాంజనం డిపో, 109 ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0

కంటిసెప్పలకు దివ్యోషధము. సువాసనినగలిగి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముట వలన నిగుట్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

బతిసారి వాడి పరిశీలించి చూచుటకు యుక్తి

ము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

తామర తయిలము

మా తామర తైలము ఒక్క డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని చాలు నైదుసారులు రాచిన యెడల తామర నిర్మూల మగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసికొనవచ్చును అనేక సంతోషములు, మాసములు బాధపడినవారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి. హా! నిదురపట్టుక బజ బజ బజుకుచుండు అవస్థ పగవారికైనను వద్దు. రాజా రాణి గల బామ్మను చూచికొనుట మంచిది.

కలరా మాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు కల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1 4 0 0-8-0 వి. పి. 0-12-0 రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు నేవించినతోడనే పారిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-4-0

దగ్గు శ్వాసరోగములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శైత్యము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున ప్రబలించు దగ్గు, 3. శ్వాసరోగముల నూత్ననాశములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బసము, 5. శ్మయదగ్గు. దగ్గుకునేరించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరొప్పు ఆయానము మొదలగు కఫరోగముల శ్వాసరోగముల నూత్ననాశములయందు ఏర్పడు దగ్గుపులునువాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువువకు. మారనందున కలుగును. వృద్ధిజెందును. మేహకాశమున బుట్టి శరీరమునచు మంచికొనుట

కఫహరి చూర్ణము

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీస శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట మంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-3 0-8-0.

గజికి తైలము.

కల 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపుటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి } 6,7 తంబుకెట్టిబిడి, మద్రాస్.

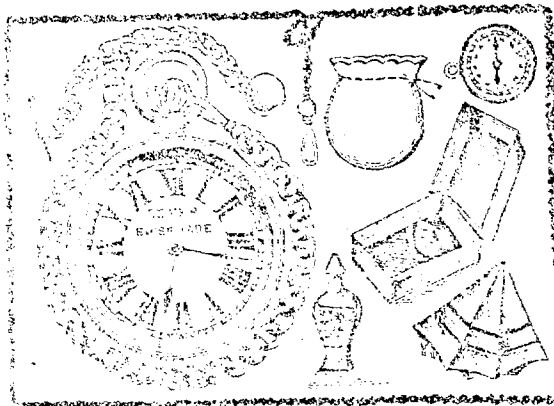
వ్యవహారవాచి.

నూతనగడియారము.

నాణ్యమైనవాచి.

స్ట్రాంగ్ పాకెట్ లీవరు గడియారము.

7 బహుమానములతో దీని వెల రూ. 3-8-0 మాత్రమే. 7 సంవత్సరములు గ్యారంటీ నిల.

అగ్రాంక్షమహారా! ఈనూతనగడియారమును నమూనాకు తెప్పించితిమి. ఇది పరిపూర్ణముగా పరిశీలింపబడినది. మిక్కిలి బలమైన యంత్రాధారములతో తయారుచేయబడినది. మూడు సంవత్సరముల గ్యారంటీని ఇచ్చుచున్నాము. మన గడియారముల వారి గుండుకు సరిగాడవు. వీరినామములతోనే దినములవరకు ఆరుగళ చక్కగా నడుచును. చక్కని గడియారము. వేదేల! కరణం, మునిషీపు, ఉద్యోగిసాల, ఘనవంతులు, దీక్షలు మొదలగువారు ఉపయోగించునట్లు ధనవల్లింపి మాకంపెనిపేరు జ్ఞాపకమును గొనుటకుగాను ఈగళు వకసంవత్సరము 7 బహుమానములను పంపుచున్నాము.

గడియారం గలదు, నల్లపట్టుచారం, కెట్టె 1, గడియారముండునంటి, లాకెట్ 1, నీటిపెంట్టుబుడ్డి, వేలిగమల 1.

5వ మూరనిదివి 2వ మూర కెట్టెలగుల కట్టెలను యేర్పాటున ఒకటి ధన కెట్టెల కెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0 మూరలకెట్టెలు, నిడివిగల చుట్టుబాటలవాకం రూ. 1-6-0, 1వ మూర కెట్టెలగుల నిడివిగల చుట్టుబాటలకట్టెలవాకం 0-15-0 జవాక సిల్క్ వేక్ హాన్సు, నెం 1-6 వెంకటేశ మేస్ట్రీస్, మదరాస్.

స్పెన్సర్.

ఇది 120 పేజీలగుల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్ లో ఒకటి మొదలు అయినదా స్టాండర్డు వరకు చదువు బాలురకును, ఉపాధ్యాయులకును, ట్యుటరులకు టీచర్లకును మిక్కిలి యోగ్యమైనది. ఇందు సమ చతుర్వర్ణములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్వర్ణములు, విషమ చతుర్వర్ణములు, విషమకోణ సమచతుర్వర్ణములు, బహుభుజములు, పీరియోక్స్, కైర్యాలులను కనుగొనటం, భూమి కొలత మొదలైనవి, మారికెక్స్ అధ్యయనములను గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేకలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునికదన తప్పక యుండవలెను.

దీని వెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడబల పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇవ్వబడును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము వెల రు. 0-8-0 తలయువారు ఈక్రింది అడ్రెసునకు గ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

కెర్రా కోగ్యో టీచర్,

బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.

గోదావరి జిల్లా.

జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషశాస్త్ర విషయమై ఆశాలగోపాలము ములభముగా తెలుసుకొనుటకై నూచేయుక్రింది ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల కషయములు మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము ధర్మసర్వశాస్త్రములమీద సుందరముగా వచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జకొనువాకే భరించువది. పిపి గా పంపించబడును. వలయువారు—

(16-11-14)

మ-రా-రా-శ్రీ 68వల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెస్టేటుహుజూరు ఆఫీసు నూజువిడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

ఈపంచము కొనువారికి పిటింగ్ పంచ 1-కి అట్టెలారా నమన కోర్కవికోగండ ప్రలాపము" అను నూతన గ్రంథముకటి కూడా ఇనాముగ పంపుచును.

పంపించుచును! వేనకేళి కర్పవడినది!! కనుకకోరకవు!!

మేల్తైన జపాక పట్టు పంచము.

అనేక పంచము కర్పవడినది. పట్టుతం వరకు తగ్గించియూ వైదు. వాచకలూరా! శృంగారమున్ను జాగరకయన్ను గలమేల్తైనఅలలో పట్టుపంచము పండుగజేయుట అనం దముకోరకు తెప్పించి పిటియించివది సా మిగత కొద్ది పంచములూక్రింద యున్నవి. ఇందులో ఎరువు, వచ్చు అడుకచ్చు, కోళా, కేళుకునచ్చు.

గోప మూరనిదివి 2వ మూర కెట్టెలగుల కట్టెలను యేర్పాటున ఒకటి ధన కెట్టెల కెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0 మూరలకెట్టెలు, నిడివిగల చుట్టుబాటలవాకం రూ. 1-6-0, 1వ మూర కెట్టెలగుల నిడివిగల చుట్టుబాటలకట్టెలవాకం 0-15-0 జవాక సిల్క్ వేక్ హాన్సు, నెం 1-6 వెంకటేశ మేస్ట్రీస్, మదరాస్.

జిల్లా కలెక్టరుపంచము కొనువారికి తెప్పించుచున్నాము ఇవారు టి. సితారామ మొదలియారే, కి, నంబళ్ళ మొదలి పిల్లి, తిరువల్లి క్విడే, ముదిరూర్.

కొత్తి నవల! మనోహరమగు నవల! !

ఇందుమణి.

వంగదేశ కవిసాగర్ శామలలో నొకలైకణ్ణియు, జగద్విఖ్యాతి గాంచినట్టియు శ్రీరమేశ్వరచంద్రదత్తుగారి నవల ననుసరించి యాంధ్రులకి మృదుమధురకేలిని రచింపబడినది. కథా సంధర్భ మతిమనోహరమై, నీలిదాయకమై నూతన భావవిలసి తమె యదృశ్యముగ నుండును ఇందలి దేశభక్తి, దైవభక్తి, ధర్మానరక్తి, సాన్న్యత్యాగము, దీనరక్షణ పరాధానిత్వము చెప్పులవికాదు. పత్రికాతాత్పర్యంబున కథానాయక లోకము నయినను లక్షణానుమతే చదవరుల హృదయంబుల నీరు గావించును. దేశోన్నత్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడెను. ఈకవల జనుపసౌరంభించిన ముగించువరకు విడుదలౌదు. దెప్పి వైజాలో చక్కని కాగితము లపై యందముగ ముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగియున్నది.

వెల 10 అణాలు. పోస్ట్ జి పోస్ట్ కేసు.

మ. రా. రా. హేజీబు రామారావుగారు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పోస్ట్ జి నహ ఉచితము.

మీవర్తమాను మాలినియును. ఒకపిట్టలమైన కథ—చదువులచే మానసాల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిపి యున్నాము. కొరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.

వైద్యశాస్త్ర మణికోంక గోవిందజి, ఆలంక నిగ్రహ కౌషధాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పి. యక. సింహ అందుకంపెని, 26, ఆదియప్పనాయనిపిల్లి, మద్రాసు.

మేలుకనూరి కులం 1-కి రూ. 30-0-0 నెం. 2. రూ. 25-0-0 గరింజయెల్లు 0-8-0 కక్కిరపాడుమొత్తపు నెం 0-కి రూ 1-4-0 నూర్కూరుకొత్త కొండమ పల్లెల కులంకి 1-4-0 సింగపూరు మేలుకనూరి కర్పారం కులం 0-కి రూ. 2-0-0, సింహం లూడిగూడా కాల యంగన 12 కులముల దేవ్పా 0-కి రూ. 1-0-0 సింహం నుగంకనక్కపాడి దేవ్పా 0-కి రూ. 0-8-0 కేటలూగులు వాయూవారు వాగిసి తెప్పించుకొనవచ్చు.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

జున్నుతొండవం దీనిలో 109, (క్రేరి కోట్టు, బొంబాయి) 7, తంబునెట్టిపిల్లి, చెన్నై జిల్లా.

శ్రీరంగరాయనిజయము.

నిజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం. తిరువాలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడీనకలకు కథా నాయకుడు. కథాదృశ్యము, రసవంతము. ప్రతి 1కి అణాలు 8. పుస్తకము నలయువారు "యస్. వి. రంగారామయ్య" తిరి వరదా ముత్రికాపుక్ బిధి చెప్పే పుక్ " అని వ్రాసిన పుస్తకము వదయంగలరు. (8-11-14)

ఈప్రములు కలిగించుట్టి, ఉడికించుట్టి అన్ని రకముల పూవులకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న చాకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభాలోచారు లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.

సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

క 100 (detachable)	గమనింపుము.	క 11 (detachable)
(కబ్బముగల, కబ్బము శీని) 2 బర్లులు		చాలాబలిష్ఠమయినది. ఎక్కువకాలం పనిచేయ గలిగినది.
కచో యివ్వబడును.		మిక్కిలి పొగడ్డ
ఈరు బర్లులందును		గన్నది.
ట్టి యుద్ధిగోగియు		టికెనెట్లె సహా వెల
లకు కనుముఖ్యము.		రు. 9-8-0
కాచెట్లె సహా రు		

నెం 45, 48 రు నూతనముగా కయూచేయబడినవి.

నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టికెనెట్లె సహా కెల రు 8.

నెం. 200 హాకెట్ స్టాక్ చిన్నదియు చెయి ఇముడును.

లబియు, టికెనెట్లె సహా వెల రు. 5-3-0

కే. ఎస్. పి. జి, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు,

6 వైకుంఠ ప్రశస్తికపురము యివ్వబడును.

నూతన రోమసంహారి.

మ హా రా జా సో ప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి

ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యేభాగమున యుండు రోమమును చెడుపులేక శుద్ధముగాను యెటుకంటి మచ్చలులేక యును నితర్తయను, చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకతే.

వెల 8 పిల్లలు వెట్ట 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు.

8 పెటెలు రు. 2-10-0 తిపాళకర్చు 0-6-0

వలయువారు: -చిక్. వి. పుగిట్ అందు కంపెని.

నెం 6 బందరుపిల్లి మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇది దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినవటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారామి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0-0 (పోస్ట్ జికో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

వలయువారు:—

గా. మోసస్కోత్తమరావు, ఎం. ఏ,

చింతాడికేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుచు.